

DE APOCALYPS ONTHULD

*waarin de verborgenheden die daar voorzien zijn
en tot nu toe verborgen waren,
worden onthuld.*

TWEEDE HOOFDSTUK

1. *Aan de engel van de Efezische Kerk schrijf: deze dingen zegt Hij die de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt, wandelende in het midden van de zeven gouden kandelaren.*
2. *Ik ken uw werken en uw arbeid en uw lijdzaamheid en dat gij de bozen niet kunt verdragen en hebt beproefd degenen die zeggen dat zij apostelen zijn en zijn het niet en ze leugenaars hebt bevonden.*
3. *En gij hebt verdragen en gij hebt lijdzaamheid en gij hebt om Mijns naams wil gearbeid en gij zijt het niet moede geworden.*
4. *Maar Ik heb tegen u, dat gij uw eerste naastenliefde hebt verlaten.*
5. *Gedenk dan vanwaar gij uitgevallen zijt en kom tot inkeer en doe de eerste werken; en zo niet, Ik zal u snellijk komen en Ik zal uw kandelaar van zijn plaats verwijderen, indien gij niet tot inkeer komt.*
6. *Maar dit hebt gij, dat gij de werken der Nikolaïeten haat, welke ook Ik haat.*
7. *Die een oor heeft, hore wat de Geest zegt aan de Kerken: die overwint, Ik zal hem geven te eten van de boom des levens, die in het midden van het paradijs Gods is.*
8. *En aan de engel van de Kerk van die van Smyrna schrijf: deze dingen zegt de Eerste en de Laatste, Die dood is geweest en leeft.*
9. *Ik ken uw werken en verdrukking en behoefte en de lastering van degenen die zeggen dat zij Joden zijn en zijn het niet, maar een synagoge van de satan.*
10. *Vrees niets van de dingen die gij zult lijden; zie het zal zijn dat de duivel er vanuit u in de gevangenis zal werpen, opdat gij verzocht wordt en gij zult een verdrukking hebben tien dagen; zijt getrouw tot de dood toe en Ik zal u geven de kroon des levens.*
11. *Die een oor heeft, hore wat de Geest aan de Kerken zegt; die overwint, zal van de tweede dood niet beschadigd worden.*
12. *En aan de engel van de Kerk in Pergamus schrijf: deze dingen zegt Hij Die het tweesnijdend scherp slagzwaard heeft.*
13. *Ik ken uw werken en waar gij woont, waar de troon van satan is; en gij houdt Mijn naam en gij hebt Mijn geloof niet verloochend, ook in de dagen in welke Antipas was, Mijn trouwe martelaar, die gedood is bij ulieden waar de satan woont.*
14. *Maar Ik heb enkele dingen tegen u, dat gij daar hebt die houden de leer van Bileam, die Balak leerde een aanstoot te werpen vóór de zonen Israëls om dingen van de afgodenoffers te eten en te hoereren.*
15. *Aldus hebt ook gij er die de leer van de Nikolaïeten houden, hetgeen Ik haat.*
16. *Kom tot inkeer; en zo niet, Ik zal u snellijk komen en Ik zal met hen strijden met het slagzwaard van Mijn mond.*
17. *Die een oor heeft, hore wat de Geest aan de Kerken zegt; die overwint, Ik zal hem geven te eten van het weggeborgen manna; en Ik zal hem geven een witte keursteen en in de keursteen een nieuwe naam geschreven, welke niemand kent dan die hem ontvangt.*
18. *En aan de engel van de Kerk in Thyatira schrijf: deze dingen zegt de Zoon Gods, hebbende Zijn ogen evenals een vlam vuurs en Zijn voeten blinkend koper gelijk.*

19. *Ik ken uw werken en naastenliefde en dienst en geloof en uw lijdzaamheid en uw werken en de laatste zijnde meer dan de eerste.*
20. *Maar Ik heb enkele dingen tegen u, dat gij toelaat de vrouw Jezabel, die zichzelf zegt een profetes te zijn, Mijn dienstknechten te leren en te verleiden om te hoereren en dingen van de afgodenoffers te eten.*
21. *En Ik heb haar tijd gegeven opdat zij tot inkeer zou komen van haar hoererij en zij is niet tot inkeer gekomen.*
22. *Zie, Ik zal haar te bed werpen en die met haar boeleren, in een grote verdrukking, indien zij niet tot inkeer komt van haar werken.*
23. *En haar zonen zal Ik door de dood ombrengen en alle Kerken zullen het leren kennen dat Ik het ben Die nieren en harten doorvors; en Ik zal eenieder van u geven naar zijn werken.*
24. *Tot ulieden echter zeg Ik en tot de overigen in Thyatira, zovelen als er deze leer niet hebben en die de diepten van de satan niet hebben leren kennen, zoals zij zeggen; Ik leg op u niet een andere last.*
25. *Evenwel, hetgeen gij hebt, behoudt dat totdat Ik kom.*
26. *En die overwint en tot het einde toe Mijn werken bewaart, Ik zal hem macht geven over de natiën.*
27. *En hij zal die regeren met een ijzeren roede; zij zullen evenals pottenbakkersvaten verbrijzeld worden; zoals ook Ik ontvangen heb van Mijn Vader.*
28. *En Ik zal hem de morgenster geven.*
29. *Die een oor heeft, hore wat de Geest aan de Kerken zegt.*

DE GEESTELIJKE ZIN

68. De inhoud van het gehele hoofdstuk.

Tot de Kerken in de christelijke wereld: tot hen daar die hoofdzakelijk de ware dingen van de leer beschouwen en niet de goede dingen van het leven, die worden verstaan onder de Efezische Kerk, nrs. 72 tot 90.

Tot hen daar, die in de goede dingen ten aanzien van het leven zijn en in de valse dingen ten aanzien van de leer, die worden verstaan onder de Kerk van Smyrna, nrs. 91 tot 106.

Tot hen daar, die het al van de Kerk stellen in de goede werken en niet iets in de ware dingen, die worden verstaan onder de leer in Pergamus, nrs. 107 tot 123.

En tot hen daar, die in het geloof vanuit de naastenliefde zijn en eveneens tot hen die in het van de naastenliefde gescheiden geloof zijn, die worden verstaan onder de Kerk van Thyatira, nrs. 124 tot 152.

Al degenen worden geroepen tot de Nieuwe Kerk, te weten het Nieuwe Jeruzalem.

De inhoud van de afzonderlijke verzen

Aan de engel van de Efezische Kerk schrijf, betekent tot degenen en over hen, die hoofdzakelijk de ware dingen van de leer beschouwen en niet de goede dingen van het leven; deze dingen zegt Hij Die de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt, betekent de Heer, uit Wie door het Woord alle ware dingen zijn; wandelende in het midden van de zeven gouden kandelaren, betekent uit Wie alle verlichting is voor hen die van de Kerk zijn; Ik ken uw werken, betekent dat Hijzelf alle innerlijke en uiterlijke dingen van de mens tegelijk ziet; en uw arbeid en uw lijdzaamheid, betekent hun ijver en geduld; en dat gij de bozen niet kunt verdragen, betekent dat zij het niet verdragen dat de boze dingen goede dingen worden genoemd en omgekeerd; en hebt beproefd degenen die zeggen dat zij apostelen zijn en zijn het niet en ze leugenaars hebt bevonden, betekent dat zij de dingen doorvorsen die in de Kerk goede en ware dingen worden genoemd maar die toch boze en valse dingen zijn; en gij hebt

verdragen en hebt lijdzaamheid, betekent het geduld met hen; en gij hebt om Mijns naams wil gearbeid en gij zijt het niet moede geworden, betekent de ijver en de moeite om zich te verwerven de dingen die van de godsdienst en van de leer ervan zijn; maar Ik heb tegen u, dat gij uw eerste naastenliefde hebt verlaten, betekent dat dit tegen hen is, dat zij in de eerste plaats niet de goede dingen van het leven hebben; gedenk dan vanwaar gij uitgevallen zijt, betekent de herinnering aan de afdwaling; en kom tot inkeer en doe de eerste werken, betekent opdat zij de staat van hun leven omkeren; en zo niet, Ik zal u snellijk komen en Ik zal uw kandelaar van zijn plaats verwijderen, indien gij niet tot inkeer komt, betekent dat het anders zeker is dat er niet verlichting wordt gegeven om de ware dingen langer te zien; maar dit hebt gij, dat gij de werken van de Nikolaïeten haat, welke ook Ik haat, betekent dat zij dit vanuit hun ware dingen weten en vandaar niet willen dat de werken op verdienste gericht zijn; die een oor heeft, hore wat de Geest zegt aan de Kerken, betekent dat degene die deze dingen verstaat, zal gehoorzamen aan de dingen die het Goddelijk ware van het Woord leert aan hen die vanuit de Nieuwe Kerk, te weten het Nieuwe Jeruzalem, zullen zijn; die overwint, betekent die strijdt tegen de boze en de valse dingen en hervormd wordt; Ik zal hem geven te eten van de boom des levens, betekent de toe-eigening van het goede van de liefde en van de naastenliefde uit de Heer; die in het midden van het paradijs Gods is, betekent innerlijk in de ware dingen van de wijsheid en van het geloof.

En aan de engel van de Kerk van die van Smyrna schrijf, betekent tot hen en over hen die in de goede dingen ten aanzien van het leven zijn, maar in de valse dingen ten aanzien van de leer; deze dingen zegt de Eerste en de Laatste, betekent de Heer, dat Hij alleen God is; Die dood is geweest en leeft, betekent dat Hij in de Kerk is veronachtzaamd en Zijn Menselijke niet als Goddelijk is erkend, terwijl Hij toch ten aanzien van Dit ook alleen het Leven is en uit Hem alleen het eeuwige Leven is; Ik ken uw werken, betekent dat de Heer alle innerlijke en uiterlijke dingen van hen tegelijk ziet; en verdrukking en behoefte, betekent dat zij in de valse dingen zijn en vandaar niet in de goede dingen; en de lastering van degenen die zeggen dat zij Joden zijn en zijn het niet, betekent de valse bewering dat bij hen de goede dingen van de liefde zijn, terwijl die er toch niet zijn; maar een synagoge van de satan, betekent omdat zij in de valse dingen ten aanzien van de leer zijn; vrees niet van de dingen die gij zult lijden, betekent wanhoopt niet wanneer gij wordt bestookt door de boze dingen en aangevochten door de valse dingen; zie, het zal zijn dat de duivel er vanuit u in de gevangenis zal werpen, betekent dat het goede van hun leven door de boze dingen, die uit de hel zijn, zal worden bestookt; opdat gij verzocht wordt, betekent door de valse dingen die tegen hen strijden; en gij zult een verdrukking hebben tien dagen, betekent dat het een volle tijd zal duren; zijt getrouw tot de dood toe, betekent de opneming van de waarheden, totdat de valse dingen verwijderd zijn; en Ik zal u geven de kroon des levens, betekent dat zij dan het eeuwige leven zullen hebben als prijs van de overwinning; die een oor heeft, hore wat de Geest aan de Kerken zegt, betekent hier wat het eerder betekent; die overwint, betekent die strijdt tegen de boze en de valse dingen en hervormd wordt; zal van de tweede dood niet beschadigd worden, betekent dat zij daarna niet zullen bezwijken door de boze en de valse dingen uit de hel.

En aan de engelen van de Kerk in Pergamus schrijf, betekent tot hen en over hen, die het al van de Kerk stellen in de goede werken en niet iets in de ware dingen van de leer; deze dingen zegt Hij Die het tweesnijdend scherp slagzwaard heeft, betekent de Heer ten aanzien van de ware dingen van de leer vanuit het Woord, door welke de boze en de valse dingen worden verstrooid; Ik ken uw werken, betekent hier wat het eerder betekent; en waar gij woont, betekent hun leven in de donkerheid; en gij houdt Mijn naam en gij hebt Mijn geloof niet verloochend, betekent terwijl zij toch godsdienst hebben en een eredienst volgens die; ook in de dagen in welke Antipas was, Mijn trouwe martelaar, die gedood is bij ulieden waar de satan woont, betekent wanneer alle waarheid door de valse dingen in de Kerk is uitgeblust; maar Ik heb enkele dingen tegen u, betekent dat tegen hen deze dingen zijn die volgen; dat gij daar hebt die houden de leer van Balaam, die Balak leerde een aanstoot te werpen vóór de

zonen Israëls om dingen van de afgodenoffers te eten en te hoereren, betekent dat onder hen degenen zijn die huichelachtige werken doen, waardoor de eredienst Gods in de Kerk wordt bezoedeld en verechtreukt; aldus hebt gij er ook die de leer van de Nikolaiëten houden, hetgeen ook Ik haat, betekent dat er onder hen ook zijn die op verdienste gerichte werken doen; kom tot inkeer, betekent dat zij zich mogen wachten voor die werken; en zo niet, Ik zal u snellijk komen en Ik zal met hen strijden met het slagzwaard van Mijn mond, betekent dat, indien zij dat niet doen, de Heer met hen zal strijden vanuit het Woord; die een oor heeft, hore wat de Geest aan de Kerken zegt, betekent hier wat het eerder betekent; die overwint, betekent hier wat het eerder betekent; Ik zal hem geven te eten van het weggeborgen manna, betekent dan de toe-eigening van het goede van de hemelse liefde en zo de verbinding van de Heer met hen die werken; en Ik zal hem geven een witte keursteen, betekent de ware dingen door het goede begunstigd en daarmee verenigd; en in de keursteen een nieuwe naam geschreven, betekent dat zij zo het hoedanige van het goede zullen hebben als zij eerder niet hadden; welke niemand kent dan die hem ontvangt, betekent dat dit aan niemand verschijnt omdat het aan hun leven is ingeschreven.

En aan de engel van de Kerk in Thyatira schrijf, betekent tot hen en over hen, die in het geloof vanuit de naastenliefde zijn en vandaar in de goede werken; en eveneens tot hen en over hen die in het van de naastenliefde gescheiden geloof zijn en vandaar in de boze werken; deze dingen zegt de Zoon Gods, hebbende ogen zoals een vlam vuurs, betekent de Heer ten aanzien van de Goddelijke Wijsheid van de Goddelijke Liefde; en Zijn voeten blinkend koper gelijk, betekent het natuurlijk Goddelijk Goede; Ik ken uw werken, betekent hier wat het eerder betekent; en naastenliefde en dienst, betekent de geestelijke aandoening, die de naastenliefde wordt genoemd en de werking ervan; en geloof en uw lijdzaamheid, betekent de waarheid en de ijver om die te verwerven en te leren; en de laatste zijnde meer dan de eerste, betekent de aanwassing ervan vanuit de geestelijke aandoening van het ware; maar Ik heb enkele dingen tegen u, betekent deze dingen die volgen; dat gij toelaat de vrouw Jezabel, betekent dat in de Kerk er bij hen zijn die het geloof scheiden van de naastenliefde; die zichzelf zegt een profetes te zijn, betekent en die het geloof-alleen maken tot de leer van de Kerk; Mijn dienstknechten te leren en te verleiden om te hoereren, betekent vanuit welk geloof dit gebeurt dat de ware dingen van het Woord worden vervalst; en dingen van de afgodenoffers te eten, betekent de bevuiling van de eredienst en de ontwijdingen; en Ik heb haar tijd gegeven opdat zij tot inkeer zou komen van haar hoererie en zij is niet tot inkeer gekomen, betekent dat degenen die zich in die leer hebben bevestigd, niet daarvan afzien, hoewel zij de tegengestelde dingen in het Woord zien; en Ik zal haar te bed werpen en die met haar boeleren, in een grote verdrukking, betekent dat zij zo overgelaten moeten worden in hun leer met de vervalsingen en dat zij zwaar bestookt moeten worden door de valse dingen; indien zij niet tot inkeer komt, betekent indien zij er niet van willen afzien het geloof van de naastenliefde te scheiden; en haar zonen zal Ik door de dood ombrengen, betekent dat alle ware dingen vanuit het Woord in valse dingen verkeerd zullen worden; opdat alle Kerken het zullen leren kennen dat Ik het ben die nieren en harten doorvors, betekent opdat de Kerk zal weten dat de Heer ziet hoedanig ware en hoedanig goede eenieder heeft; en Ik zal eenieder geven naar zijn werken, betekent dat Hij eenieder geeft volgens de naastenliefde en het geloof ervan, welke in de werken zijn; tot ulieden echter zeg Ik en tot de overigen in Thyatira, zovelen als er deze leer niet hebben, betekent tot hen bij wie de leer is van het geloof gescheiden van de naastenliefde en tot hen bij wie de leer is van het geloof verbonden met de naastenliefde; en die de diepten van de satan niet hebben leren kennen, betekent die de innerlijke dingen van hen, die louter valse dingen zijn, niet verstaan; Ik leg op u niet een andere last, betekent, alleen dat zij voor hen op hun hoede moeten zijn; evenwel, hetgeen gij hebt, behoudt dat totdat Ik kom, betekent dat zij die weinige dingen die zij over de naastenliefde en het geloof daaruit vanuit het Woord weten, mogen behouden en daarnaar

leven, tot aan de Komst van de Heer toe; en die overwint en tot het einde toe Mijn werken bewaart, betekent die daadwerkelijk in de naastenliefde en het geloof daaruit zijn en daarin blijven tot aan het einde van het leven; Ik zal hem macht geven over de natiën, betekent dat zij bij zich de boze dingen die uit de hel zijn, zullen overwinnen; en hij zal die regeren met een ijzeren roede, betekent door de ware dingen vanuit de letterlijke zin van het Woord en tevens door de redelijke dingen vanuit het natuurlijk schijnsel; zij zullen evenals pottenbakkersvaten verbrijzeld worden, betekent zoals van weinig of geen waarde; zoals ook Ik ontvangen heb van Mijn Vader, betekent dit uit de Heer, Die Zich, toen Hij in de wereld was, alle macht over de hellen vanuit Zijn Goddelijke dat in Hem was, heeft verworven; en Ik zal hem de morgenster geven, betekent het inzicht en de wijsheid dan; die een oor heeft, hore wat de Geest aan de Kerken zegt, betekent hier wat het eerder betekent.

DE ONTVOUWING

69. Er wordt in dit en in het volgende hoofdstuk gehandeld over de zeven Kerken, waarmee al degenen worden beschreven die in de christelijke Kerk zijn, die godsdienst hebben en vanuit wie de Nieuwe Kerk, te weten het Nieuwe Jeruzalem, geformeerd kan worden; en zij wordt geformeerd uit degenen die alleen tot de Heer gaan en tevens boete doen van de boze werken; de overigen, die niet alleen tot de Heer gaan, vanwege de bevestigde ontkenning, namelijk dat Zijn Menselijke niet Goddelijk is en die niet boete doen van de boze werken, zijn weliswaar in de Kerk, maar zij hebben niets van de Kerk in zich.

70. Aangezien alleen de Heer als de God van hemel en aarde wordt erkend door hen die vanuit Zijn Nieuwe Kerk in de hemelen zijn en door hen die het op aarde zullen zijn, wordt daarom in het eerste hoofdstuk van de Openbaring alleen gehandeld over de Heer en is het in deze beide volgende hoofdstukken, Hij alleen die tot de Kerken spreekt en Hij alleen die de gelukzalige dingen van het eeuwige leven zal geven.

Dat Hij alleen het is die tot de Kerken spreekt, blijkt uit deze dingen: *‘Aan de engel van de Efezische Kerk schrijf: deze dingen zegt Hij die de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt; Die wandelt in het midden van de zeven gouden kandelaren’*, (Openbaring 2:1).

‘Aan de engel van de Kerk van die van Smyrna schrijf: deze dingen zegt de Eerste en de Laatste’, (Openbaring 2:8).

‘Aan de engel van de Kerk die in Pergamus is schrijf: deze dingen zegt Hij die het tweesnijdend scherp slagzwaard heeft’, (Openbaring 2:12).

‘Aan de engel van de Kerk in Thyatira schrijf: deze dingen zegt de Zoon Gods, Die ogen heeft zoals een vlam vuurs en voeten blinkend koper gelijk’, (Openbaring 2:18).

‘Aan de engel van de Kerk die in Sardis is schrijf: deze dingen zegt Hij die de zeven Geesten Gods heeft en de zeven sterren’, (Openbaring 3:1).

‘Aan de engel van de Kerk die in Filadelfia is schrijf: deze dingen zegt de Heilige Ware, Die de sleutel Davids heeft’, (Openbaring 3:7).

‘En aan de engel van de Kerk in Laodicea schrijf: deze dingen zegt Amen, de trouwe en ware Getuige, de Aanvang van het schepsel Gods’, (Openbaring 3:14).

Deze teksten zijn genomen uit het eerste hoofdstuk, waarin alleen over de Heer wordt gehandeld en Hij wordt daar door al die dingen beschreven.

71. Dat de Heer de gelukzalige dingen van het eeuwige leven alleen zal geven aan hen die van Zijn Kerk zijn en zullen zijn, blijkt uit het volgende: De Heer zei tot de Efezische Kerk: *‘Die overwint, Ik zal hem geven te eten van de boom des levens, die in het midden van het paradijs Gods is’*, (Openbaring 2:7).

Tot de Kerk van die van Smyrna: *'Ik zal u geven de kroon des levens; en die overwint, zal van de tweede dood niet beschadigd worden'*, (Openbaring 2:10,11)

Tot de Kerk in Pergamus: *'Die overwint, Ik zal hem te eten geven van het weggeborgen manna; en Ik zal hem geven een witte keursteen en in de keursteen een nieuwe naam geschreven, die niemand kent dan die hem ontvangt'*, (Openbaring 2:17).

Tot de Kerk in Thyatira: *'Ik zal hem macht geven over de natiën en Ik zal hem de morgenster geven'*, (Openbaring 2:26,28).

Tot de Kerk in Filadelfia: *'Die overwint, Ik zal hem maken tot een pilaar in de tempel Mijns Gods en Ik zal op hem schrijven de naam Mijns Gods, de naam van het Nieuwe Jeruzalem en Mijn nieuwe naam'*, (Openbaring 3:12).

Tot de Kerk in Laodicea: *'Die overwint, Ik zal hem geven te zitten met Mij in Mijn troon'*, (Openbaring 3:21).

Hieruit blijkt ook, dat de Heer alleen in de Nieuwe Kerk wordt erkend; vandaar is het, dat die Kerk wordt genoemd *'de Bruid des Lams'*, (Openbaring 19:7,9; 21:9,10).

72. Dat de Nieuwe Kerk, namelijk het Nieuwe Jeruzalem, wordt geformeerd uit hen die boete doen van de boze werken, staat ook vast uit de woorden van de Heer tot de Kerken:

'Ik ken uw werken; Ik heb tegen u dat gij de eerste naastenliefde hebt verlaten; doe boete en doe de eerdere werken; en zo niet, Ik zal uw kandelaar van zijn plaats verwijderen, indien gij niet boete zult gedaan hebben', (Openbaring 2:2,4,5).

Tot de Kerk in Pergamus: *'Ik ken uw werken; doe boete'*, (Openbaring 2:13,16).

Tot de Kerk in Thyatira: *'Ik zal haar in verdrukking overgeven, indien zij niet boete zal gedaan hebben van haar werken; Ik zal ulieden geven, eenieder naar zijn werken'*, (Openbaring 2:19,22,23).

Tot de Kerk in Sardis: *'Ik heb uw werken niet volmaakt gevonden vóór God; doe boete'*, (Openbaring 3:1-3).

Tot de Kerk in Laodicea: *'Ik ken uw werken; wees ijverig en doe boete'*, (Openbaring 3:15,19).

Nu volgt de ontvouwing zelf.

73. Aan de engel van de Efezische Kerk schrijf; betekent tot en over hen die hoofdzakelijk de ware dingen van de leer beschouwen en niet de goede dingen van het leven.

Eerder in nr. 66 is getoond, dat onder de zeven Kerken niet zeven kerken worden verstaan, maar de Kerk in de gehele samenvatting; en deze is in zich één, maar verscheiden volgens de opneming; en dat die verscheidenheden kunnen worden vergeleken met de verschillende leden en organen in een volmaakt lichaam, die niettemin één maken; ja zelfs, dat zij kunnen worden vergeleken met de verschillende diademen in de kroon van een koning; en dat het vandaar is dat de gehele Nieuwe Kerk met haar verschillende dingen in wat nu volgt, met de zeven Kerken wordt beschreven.

Dat onder de Efezische Kerk degenen worden verstaan die hoofdzakelijk de ware dingen van de leer beschouwen en niet de goede dingen van het leven, blijkt uit de dingen die tot haar zijn geschreven, maar dan in de geestelijke zin verstaan.

Dat er aan de engel van die Kerk wordt geschreven, is omdat onder een engel een gezelschap van engelen wordt verstaan dat met een Kerk vanuit zulke mensen overeenstemt, zoals eerder in nr. 65.

74. Deze dingen zegt Hij Die de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt, betekent de Heer, uit Wie door het Woord alle ware dingen zijn.

Dat Hij Die de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt, de Heer is en dat de zeven sterren in Zijn rechterhand alle erkentnissen van het goede en het ware in het Woord zijn, die vandaar

uit de Heer bij de engelen van de hemel en bij de mensen van de Kerk zijn, zie eerder in nr. 51; de erkenningen van het goede en het ware vanuit het Woord zijn de ware dingen.

75. Wandelende in het midden van de zeven gouden kandelaren, betekent uit Wie alle verlichting is voor hen die van Zijn Kerk zijn.

Dat de zeven kandelaren waar in het midden de Zoon des Mensen is, de Kerk betekenen die in de verlichting uit de Heer is, zie de nrs. 43, 66.

Hier wordt gezegd wandelend, omdat wandelen leven betekent, nr. 167 en in het midden betekent in het binnenste en vandaar in alle dingen, nrs. 44, 383.

76. Ik ken uw werken, betekent dat Hijzelf alle innerlijke en uiterlijke dingen van de mens tegelijk ziet.

Meermalen leest men in de Openbaring van ‘werken’, maar wat er onder werken wordt verstaan, weten weinigen; maar wel is bekend, dat tien mensen werken kunnen doen die in de uiterlijke dingen eender verschijnen, maar die toch bij allen niet eender zijn, omdat die vanuit een ander einddoel en vanuit een andere oorzaak voortgaan; en het einddoel en de oorzaak maken dat de werken òf goed òf boos zijn; elk werk immers is een werk van het gemoed; en vandaar hoedanig het gemoed is, zodanig is het werk.

Indien het gemoed naastenliefde is, wordt het werk naastenliefde, indien echter het gemoed niet naastenliefde is, wordt het werk dat ook niet, maar het ene en het andere kan niettemin hetzelfde verschijnen in de uiterlijke vormen.

De werken verschijnen aan de mensen in de uiterlijke vormen, daarentegen aan de engelen in de innerlijke vormen en aan de Heer zodanig als zij zijn van het binnenste tot het buitenste; de werken in de uiterlijke vorm verschijnen niet anders dan zoals vruchten aan de oppervlakte, maar de werken in de innerlijke vorm verschijnen zoals de vruchten binnen de oppervlakte, waar ontelbare eetbare delen zijn en in het midden de zaden, waarin weer ontelbare dingen zijn, die ver binnen alle gezichtsscherpte liggen, ja zelfs boven de verstandelijke sfeer van de mens liggen; zodanig zijn alle werken; en hoedanig deze van binnen zijn, ziet de Heer alleen en vanuit de Heer doorvatten ook de engelen die, wanneer de mens die verricht.

Maar meer hierover in het werk ‘de Wijsheid van de Engelen aangaande de Goddelijke Liefde en de Goddelijke Wijsheid’, nrs. 209-220; 277-281; en eveneens verder in dit werk, in de nrs. 141, 641, 868.

Hieruit kan vaststaan, dat met ‘Ik ken uw werken’ wordt aangeduid, dat de Heer alle innerlijke en uiterlijke dingen van de mens tegelijk ziet.

77. En uw arbeid en uw lijdzaamheid; dat dit hun ijver en geduld betekent, staat zonder ontvouwing vast.

78. En dat gij de bozen niet kunt dragen, betekent dat zij het niet verdragen dat de boze dingen goede dingen worden genoemd en omgekeerd, omdat dit tegen de ware dingen van de leer is.

Dat dit met die woorden wordt aangeduid, blijkt uit wat gelijk erna volgt, waarmee wordt aangeduid dat zij de dingen doorvorsen die in de Kerk goede en ware dingen worden genoemd, terwijl het toch boze en valse dingen zijn.

Weten of de goede dingen goed dan wel boos zijn, is van de leer en het behoort tot de ware dingen ervan, maar de goede of de boze dingen doen is van het leven; en daarom wordt dit gezegd over hen die hoofdzakelijk de ware dingen van de leer beschouwen en niet de goede dingen van het leven, nr. 73.

Onder de bozen worden in de geestelijke zin niet de bozen verstaan, maar de boze dingen, omdat die zin los staat van personen.

79. En hebt beproefd degenen die zeggen dat zij apostelen zijn en zijn het niet en ze leugenaars hebt bevonden, betekent dat zij de dingen doorvorsen die in de Kerk goede en ware dingen worden genoemd, maar die evenwel boze en valse dingen zijn.

Dat dit wordt aangeduid, kan men niet zien tenzij door de geestelijke zin en tenzij men daaruit weet, wat er wordt verstaan onder apostelen en leugenaars; onder de apostelen worden niet de apostelen verstaan, maar allen die de goede en de ware dingen van de Kerk leren en in abstracte zin de goede en de ware dingen zelf van haar leer.

Dat onder de apostelen niet de apostelen worden verstaan, blijkt duidelijk uit het volgende dat tot hen werd gezegd: *‘Wanneer de Zoon des Mensen zal zitten op de troon Zijner heerlijkheid, zo zult ook gij zitten op twaalf tronen, richtende de twaalf stammen Israëls’*, (Mattheüs 19:28; Lukas 22:30); wie ziet niet dat de apostelen niemand zullen richten en dat zij het ook niet kunnen, te minder de twaalf stammen Israëls, maar alleen de Heer, volgens de goede en de ware dingen van de leer van de Kerk vanuit het Woord.

Verder ook hieruit: *‘De muur van de stad van het Nieuwe Jeruzalem had twaalf fundamenten en daarin waren de namen van de twaalf apostelen van het Lam’*, (Openbaring 21:14); aangezien met het Nieuwe Jeruzalem de Nieuwe Kerk wordt aangeduid, nrs. 880, 881 en met de fundamenten ervan alle goede en ware dingen van haar leer, nr. 902 e.v..

En eveneens hieruit: *‘Spring op, gij hemel en gij heilige apostelen en profeten’*, (Openbaring 18:20); wat is het opspringen van de apostelen en de profeten, tenzij onder hen al degenen worden verstaan die in de goede en de ware dingen van de leer van de Kerk zijn.

Onder de discipelen van de Heer worden degenen verstaan die uit de Hem worden onderricht in de goede en de ware dingen van de leer, maar onder de apostelen zij die na onderricht te zijn, die dingen leren, want er wordt gezegd: *‘Jezus zond Zijn twaalf discipelen uit om te prediken het koninkrijk Gods en wedergekeerd zijnde verhaalden de apostelen Hem al wat zij gedaan hadden’*, (Lukas 9:1,2,10; Markus 6:7,30).

Dat onder de leugenaars degenen worden verstaan die in de valse dingen zijn en abstract genomen de valse dingen zelf, kan vast staan uit zeer vele plaatsen in het Woord waar leugenaars en leugens worden genoemd; indien deze plaatsen zouden worden genoemd zouden die bladzijden vullen.

Leugens zijn ook in de geestelijke zin niets anders dan valse dingen.

Hieruit kan nu vaststaan, dat met ‘gij hebt degenen beproefd die zeggen dat zij apostelen zijn en zijn het niet en hebt ze leugenaars bevonden’ wordt aangeduid dat zij de dingen doorvorsen die in de Kerk worden genoemd goede en ware dingen te zijn, maar die evenwel boze en valse dingen zijn.

80. En gij hebt verdragen en hebt lijdzaamheid; dat dit het geduld met hen betekent, blijkt zonder ontvouwing.

81. En gij hebt om Mijns naams wil gearbeid, en gij zijt het niet moede geworden, betekent de ijver en de moeite om zich de dingen die van de godsdienst en van de leer ervan zijn, te verwerven en ze eveneens te leren.

Onder de naam van Jehovah of van de Heer in het Woord, wordt niet Zijn naam verstaan, maar alles waardoor Hij wordt vereerd; en omdat Hij wordt vereerd volgens de leer van de Kerk, wordt onder Zijn naam het al van de leer verstaan en in de universele zin het al van de godsdienst.

De oorzaak dat deze dingen onder de naam van Jehovah worden verstaan, is deze, dat er in de hemel niet andere namen worden gegeven dan die welke de hoedanigheid van iemand behelzen en het hoedanige van God is alles waardoor Hij wordt vereerd.

Wie deze betekenis van de naam in het Woord niet weet, kan alleen de naam verstaan en daarin alleen is niets van eredienst en godsdienst.

Wie dus de voorstelling houdt in deze betekenis van de naam van Jehovah in het Woord, waar die gelezen wordt, zal vanuit zichzelf verstaan wat daarmee wordt aangeduid in de volgende plaatsen: *'Gij zult te dien dage zeggen: Belijdt Jehovah, roept Zijn naam aan'*, (Jesaja 12:4). *'Jehovah, wij hebben U verwacht, tot Uw naam is het verlangen van onze ziel, door U zullen wij Uw naam gedenken'*, (Jesaja 26:8,13).

'Van de opgang der zon zal Mijn naam aangeroept worden', (Jesaja 41:25).

'Van de opgang der zon tot de ondergang zal Mijn naam groot zijn onder de natiën; gij, gij ontwijdt Mijn naam, wanneer gij zegt: De tafel van Jehovah is bezoedeld; doch gij blaast Mijn naam weg, wanneer gij aanbrengt het geroofde, het kreupele en het kranke', (Maleachi 1:11-13).

'Alle volken wandelen in de naam van hun God en wij zullen wandelen in de naam van Jehovah, onze God', (Micha 4:5).

'Ik heb eenieder die in Mijn naam geroepen is, tot Mijn heerlijkheid geschapen, Ik heb hem geformeerd', (Jesaja 43:7).

'Gij zult de naam uws Gods niet in het ijdele brengen; Jehovah zal niet onschuldig houden degene die Zijn naam in het ijdele gebracht zal hebben', (Deuteronomium 5:11).

'Zij zullen Jehovah vereren in één plaats, waar Hij Zijn naam zal zetten', (Deuteronomium 12:5,11,13,14,18; 16:2,6,11,15,16); en tevens in vele andere plaatsen; wie kan niet zien, dat in die plaatsen niet alleen de naam wordt verstaan?

Evenzo in het Nieuwe Testament onder de naam van de Heer, zoals in de volgende:

'Jezus zei: Gij zult van allen gehaat worden om Mijn naam', (Mattheüs 10:22; 24:9,10).

'Waar twee of drie vergaderd zijn in Mijn naam, daar ben Ik in het midden van hen', (Mattheüs 18:20).

'Zo wie zal verlaten hebben huizen, broeders, zusters, om Mijns naams wil, die zal honderdvoudig ontvangen en het eeuwige leven', (Mattheüs 19:29).

'Zo velen Hem aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven zonen Gods te zijn; degenen die in Zijn naam geloven', (Johannes 1:12).

'Velen geloofden in Zijn naam', (Johannes 2:23).

'Die niet gelooft, is alreeds geoordeeld, omdat hij niet heeft geloofd in de naam van de eniggeboren Zoon Gods', (Johannes 3:17,18).

'De gelovenden zullen het leven hebben in Zijn naam', (Johannes 20:31).

'Gezegend hij die komt in de naam van de Heer', (Mattheüs 21:9; 23:39; Lukas 13:35; 19:38).

Dat de Heer ten aanzien van het Menselijke de naam van de Vader is, in deze plaatsen:

'Vader, verheerlijk Uw naam', (Johannes 12:28).

'Uw naam worde geheiligd en Uw koninkrijk kome', (Mattheüs 6:9; Exodus 23:20,21; Jeremia 23:6; Micha 5:3).

Dat de naam bij anderen de hoedanigheid van de eredienst is, in deze plaatsen: *'De herder der schapen roept zijn eigen schapen bij hun naam'*, (Johannes 10:3).

'Gij hebt weinige namen in Sardis', (Openbaring 3:4).

'Ik zal op hem schrijven de naam van Mijn God en de naam van de stad van Mijn God, van het Nieuwe Jeruzalem en Mijn nieuwe naam', (Openbaring 3:12) en elders.

Hieruit kan nu vaststaan dat *'gij hebt om Mijns naams wil gearbeid en zijt het niet moede geworden'* betekent de ijver en de moeite om zich de dingen die van de godsdienst en van de leer ervan zijn, te verwerven en ze eveneens te leren.

82. Maar Ik heb tegen u, dat gij uw eerste naastenliefde hebt verlaten, betekent dat dit tegen hen is, dat zij in de eerste plaats niet de goede dingen van het leven hebben, zoals het toch steeds was en nog is in de aanvang van elke Kerk.

Dit wordt gezegd tot de Kerk, omdat daaronder verstaan wordt degenen in de Kerk die hoofdzakelijk of in de eerste plaats de ware dingen van de leer beschouwen en niet de goede dingen van het leven, nr. 73; terwijl toch de goede dingen van het leven op de eerste plaats,

dat wil zeggen, hoofdzakelijk moeten worden beschouwd, want voor zoveel als de mens in de goede dingen van het leven is, is hij werkelijk in de ware dingen van de leer, niet echter omgekeerd; de oorzaak hiervan is deze: dat de goede dingen van het leven de innerlijke dingen van het gemoed openen en wanneer deze geopend zijn, verschijnen de ware dingen in hun licht, en dan worden die niet alleen verstaan, maar ook geliefd; anders is het gesteld, wanneer de leerstellige dingen hoofdzakelijk of op de eerste plaats worden beschouwd; dan kunnen de ware dingen weliswaar worden geweten, maar niet innerlijk gezien en vanuit de geestelijke aandoening geliefd worden; zie eerder in nr. 17 toegelicht.

Elke Kerk beschouwt, wanneer zij inzet, de goede dingen van het leven op de eerste plaats en de ware dingen van de leer op de tweede, maar naarmate de Kerk afhelt, vangt zij aan de ware dingen van de leer op de eerste plaats te beschouwen en de goede dingen van het leven op de tweede; en tenslotte in het einde, beschouwt zij het geloof-alleen en dan scheidt zij niet alleen de goede dingen van de naastenliefde af van het geloof, maar laat ze ook na.

Hieruit kan nu vaststaan dat met ‘dat gij uw eerste naastenliefde hebt verlaten’ wordt aangeduid dat zij op de eerste plaats niet de goede dingen van het leven hebben, zoals dat toch gebeurd is en gebeurt in de aanvang van elke Kerk.

83. Gedenk dan vanwaar gij uitgevallen zijt; dat dit de herinnering aan de afdwaling betekent, blijkt uit wat eerder is gezegd.

84. En kom tot inkeer en doe de eerste werken, betekent opdat zij de staat van hun levens omkeren.

Elk mens beschouwt de ware dingen van de leer op de eerste plaats, maar zolang hij dit doet, is hij zoals een onrijpe vrucht; maar hij die wordt wederverwekt, beschouwt, nadat hij van die dingen is doordrenkt, de goede dingen van het leven in de eerste plaats en voor zoveel als hij dit doet, rijpt hij zoals een vrucht en voor zoveel als hij rijpt, voor zoveel wordt het zaad in hem vruchtbaar.

Die beide staten zijn mij verschenen bij mensen toen zij geesten waren: in de eerste staat verschenen zij toegewend naar de dalen die boven de hel zijn en in de tweede staat tot de paradijzen die in de hemel zijn; het is deze omkering van de staat van het leven, die hier wordt verstaan; dat dit plaatsvindt door boetedoening en daarna door het goede van het leven, wordt verstaan onder ‘kom tot inkeer en doe de eerste werken’.

85. En zo niet, Ik zal u snellijk komen en Ik zal uw kandelaar van zijn plaats verwijderen, indien gij niet tot inkeer komt, betekent dat het anders zeker is dat er niet verlichting wordt gegeven om de ware dingen langer te zien.

Met snellijk wordt de zekerheid aangeduid, nrs. 4, 947; en met de kandelaar de Kerk ten aanzien van de verlichting, nrs. 43, 66; en vandaar wordt met ‘van zijn plaats verwijderen’ aangeduid, de verlichting verwijderen, zodat zij de ware dingen niet in hun licht zien en tenslotte die niet langer zien.

Dit volgt uit wat eerder in nr. 82 is gezegd, namelijk dat de ware dingen van de leer indien die hoofdzakelijk of op de eerste plaats worden beschouwd, weliswaar geweten kunnen worden, maar niet innerlijk gezien en vanuit geestelijke aandoening geliefd en daarom geleidelijk vergaan; want de ware dingen vanuit hun licht zien, is die zien vanuit het innerlijk gemoed van de mens, dat het geestelijk gemoed wordt genoemd en dit gemoed wordt geopend door de naastenliefde en wanneer het geopend is, vloeit het licht en de aandoening van de ware dingen te verstaan, in vanuit de hemel uit de Heer; vandaar is er dan verlichting; de mens die in deze verlichting is, erkent de ware dingen zodra hij die leest of hoort, bij de mens bij wie het geestelijk gemoed niet is geopend, namelijk degenen die niet in de goede dingen van de naastenliefde zijn, vindt dit niet plaats, hoezeer hij ook in de ware dingen van de leer is.

86. Maar dit hebt gij, dat gij de werken der Nikolaïeten haat, welke ook Ik haat, betekent dat zij vanuit hun ware dingen weten en vandaar niet willen, dat de werken op verdienste gericht zijn, omdat dit tegen de verdienste en de gerechtigheid van de Heer is.

Dat de werken van de Nikolaïeten de op verdienste gerichte werken zijn, is vanuit onthulling te weten gegeven.

Dat er wordt gezegd dat zij die werken haten, is omdat de Kerk vanuit de ware dingen van haar leer dit weet en vandaar ook niet wil; en daarom wordt gezegd ‘dit hebt gij’.

Niettemin doen al degenen op verdienste gerichte werken, die de ware dingen van het geloof op de eerste plaats stellen en de goede dingen van de naastenliefde op de tweede; maar niet degenen die de goede dingen van de naastenliefde op de eerste plaats stellen; de oorzaak hiervan is deze: dat de echte naastenliefde geen verdienste wil hebben; zij heeft het immers lief het goede te doen; zij is immers daarin en handelt er vanuit en vanuit het goede schouwt zij de Heer en vanuit de ware dingen ziet zij dat al het goede uit Hem is; en daarom verafschuwt zij de verdienste.

Omdat nu degenen die de ware dingen van het geloof op de eerste plaats beschouwen, niet andere werken dan op verdienste gerichte werken kunnen doen en zij toch vanuit hun waarheden weten, dat ze gehaat moeten worden, volgt dit daarom nadat er gezegd is dat zij, indien zij niet de naastenliefde op de eerste plaats hebben, werken doen die te verafschuwen zijn.

Gezegd wordt dat het tegen de verdienste en de gerechtigheid van de Heer is; degenen immers die verdienste in de werken stellen, eisen de gerechtigheid voor zichzelf op, want zij zeggen dat de gerechtigheid aan hun zijde is, omdat zij verdienste hebben, terwijl het toch het toppunt van ongerechtigheid is, omdat alleen de Heer verdienste heeft en Hij alleen het goede bij hen doet; dat alleen de Heer de Gerechtigheid is, wordt geleerd bij Jeremia: ‘Zie de dagen zullen komen, wanneer Ik aan David een gerechte Spruit zal opwekken en dit zal Zijn naam zijn waarmee zij Hem zullen noemen: Jehovah onze Gerechtigheid’, (Jeremia 23:5,6; 33:15,16).

87. Die een oor heeft, hore wat de Geest zegt aan de Kerken, betekent dat hij die deze dingen verstaat, zal gehoorzamen aan de dingen die het Goddelijk ware van het Woord leert aan hen die vanuit de Nieuwe Kerk, te weten het Nieuwe Jeruzalem, zullen zijn.

Met horen wordt zowel doorvatten als gehoorzamen aangeduid, omdat men oplet om te doorvatten en om te gehoorzamen; dat die beide worden aangeduid met horen, blijkt uit de gewone spreektaal, waarin men zegt, iemand horen en ook naar iemand luisteren; het laatstgenoemde betekent gehoorzamen en het eerstgenoemde doorvatten; dat horen die twee betekenissen heeft, is vanuit de overeenstemming; want in de streek van de oren in de hemel zijn degenen die in de doorvatting en tevens in de gehoorzaamheid zijn.

Aangezien beide door horen wordt aangeduid, zei daarom de Heer zo vaak: ‘*Wie een oor heeft om te horen, die hore*’, (Mattheüs 11:15; 13:43; Markus 4:9,23; 7:16; Lukas 8:8; 14:35) en eveneens wordt iets eenders gezegd tot alle Kerken, zoals blijkt uit de verzen 11, 17, 29 van dit hoofdstuk en uit de verzen 6, 13, 22 van het volgende.

Met de Geest echter, die het aan de Kerken zegt, wordt het Goddelijk Ware van het Woord aangeduid en met de Kerken de algehele Kerk in de christelijke wereld; dat onder de Geest Gods, die ook de Heilige Geest is, wordt verstaan de Goddelijke Waarheid, voortgaand uit de Heer, zie het werk ‘de Leer van het Nieuwe Jeruzalem aangaande de Heer’, nr. 51; en omdat de algehele Kerk wordt verstaan, wordt er niet gezegd wat de Geest zegt aan de Kerk, maar wat de Geest zegt aan de Kerken.

88. Die overwint, betekent die strijd tegen zijn boze en valse dingen en hervormd wordt.

Omdat nu in de aan de zeven Kerken geschreven dingen de staat van al degenen in de christelijke Kerk wordt beschreven, die de leer van het Nieuwe Jeruzalem kunnen opnemen en daarnaar leven en zo door worstelingen tegen de boze en de valse dingen hervormd kunnen

worden, wordt daarom tot elke Kerk gezegd: die overwint; zoals hier tot de Efezische Kerk: *‘Die overwint, Ik zal hem geven te eten van de boom des levens’*, (Openbaring 2:7).

Tot de Kerk van die van Smyrna: *‘Die overwint, zal van de tweede dood niet beschadigd worden’*, (Openbaring 2:11).

Tot de Kerk in Pergamus: *‘Die overwint, Ik zal hem geven te eten van het weggeborgen manna’*, (Openbaring 2:17).

Tot de Kerk in Thyatira: *‘Die overwint en die Mijn werken tot het einde toe bewaart, Ik zal hem macht geven over de natiën’*, (Openbaring 2:26).

Tot de Kerk in Sardis: *‘Die overwint, deze zal bekleed worden met witte bekleedselen’*, (Openbaring 3:5).

Tot de Kerk in Filadelfia: *‘Die overwint, Ik zal hem maken tot een pilaar in de tempel Mijns Gods’*, (Openbaring 3:12).

En tot de Kerk in Laodicea: *‘Die overwint, Ik zal hem geven te zitten in Mijn troon’*, (Openbaring 3:21).

Die overwint, betekent in die plaatsen: die strijdt tegen de boze en valse dingen en zo wordt hervormd.

89. Ik zal hem geven te eten van de boom des levens, betekent de toe-eigening van het goede van de liefde en van de naastenliefde uit de Heer.

Met eten wordt in het Woord toe-eigenen aangeduid en met de ‘boom des levens’ wordt de Heer aangeduid ten aanzien van het goede van de liefde; vandaar wordt met eten van de boom des levens, aangeduid de toe-eigening van het goede van de liefde uit de Heer.

Dat met eten toe-eigenen wordt aangeduid, is omdat evenals de natuurlijke spijs, wanneer die gegeten wordt, aan het leven van het lichaam van de mens wordt toegeëigend, evenzo geestelijke spijs, wanneer die wordt opgenomen, aan het leven van de ziel van iemand wordt toegeëigend.

Dat met de boom des levens de Heer wordt aangeduid ten aanzien van het goede van de liefde, is omdat niet iets anders met de boom des levens in de ‘tuin van Eden’ wordt aangeduid; en verder omdat de mens het hemels en het geestelijk leven heeft vanuit het goede van de liefde en van de naastenliefde, dat wordt opgenomen uit de Heer.

In vele plaatsen wordt de boom genoemd en daaronder wordt de mens van de Kerk verstaan en in de universele zin de Kerk zelf en onder de vrucht ervan het goede van het leven; de oorzaak hiervan is de volgende, dat de Heer de Boom des Levens is, vanuit Wie al het goede bij de mens van de Kerk en in de Kerk is; maar hierover op de bestemde plaats meer.

Gezegd wordt het goede van de liefde en van de naastenliefde, omdat het goede van de liefde het hemels goede is, namelijk van de liefde tot de Heer en het goede van de naastenliefde het geestelijk goede is, namelijk de liefde jegens de naaste; wat en hoedanig het ene en het andere goede is, zal worden gezegd in wat volgt; men zie enige dingen hierover in het werk

[‘Hemel en Hel’](#), nrs. 13 tot 19.

90 Die in het midden van het paradijs Gods is, betekent innerlijk in de ware dingen van de wijsheid en van het geloof.

In het midden betekent het binnenste, nrs. 44, 383, hier innerlijk; het paradijs betekent ‘de boom des levens, die in het midden van het paradijs Gods is’ de Heer met het goede van de liefde en van de naastenliefde innerlijk in de ware dingen van de wijsheid en van het geloof; het goede is ook binnenin de ware dingen, want het goede is het ‘Zijn’ van het leven en het ware is het ‘Bestaan’ van het leven daaruit, zoals met vele dingen is getoond in het werk ‘de Wijsheid van de Engelen aangaande de Goddelijke Liefde en de Goddelijke Wijsheid’.

Dat het paradijs Gods het ware van de wijsheid en van het geloof is, blijkt uit de betekenis van de ‘tuin’ in het Woord; de tuin betekent daar de wijsheid en het inzicht, omdat de bomen de mensen van de Kerk betekenen en de vruchten ervan de goede dingen van het leven; met de

Tuin van Eden wordt niet iets anders aangeduid; de wijsheid van Adam wordt daar immers mee beschreven.

Iets eenders wordt onder de tuin Gods verstaan bij Ezechiël: *‘In uw wijsheid en in uw inzicht hebt gij u schatten gemaakt: in Eden, Gods Tuin, zijt gij geweest; alle kostelijke steen was uw deksel’*, (Ezechiël 28:4,13); dit met betrekking tot Tyrus, waarmee wordt aangeduid de Kerk ten aanzien van de erkentissen van het ware en het goede, dus ten aanzien van het inzicht; en daarom wordt gezegd *‘in uw wijsheid en in uw inzicht hebt gij u schatten gemaakt’*; door de kostbare stenen die een deksel waren, worden de ware dingen van het inzicht aangeduid. Bij dezelfde: *‘Aschur was een ceder in de Libanon; de cederen verborgen hem niet in de tuin Gods; geen boom in Gods tuin was hem gelijk in schoonheid; alle bomen van Eden in de tuin Gods wedijverden met hem’*, (Ezechiël 31:3,8,9); dit wordt gezegd ten aanzien van Egypte en Aschur; omdat met Egypte de wetenschap wordt aangeduid en met Aschur de redelijkheid, waardoor het inzicht is; evenzo met de ceder.

Maar omdat het door zijn redelijkheid in de trots van het eigen inzicht kwam, wordt er daarom van gezegd: *‘Wie zijt gij zo gelijk geworden in heerlijkheid en in grootheid onder de bomen van Eden, wanneer gij zult nedergevoerd worden met de bomen van Eden tot de lagere aarde en zult liggen in het midden van de met de voorhuid behepten’*, (Ezechiël 31:18); de met voorhuid behepten, zijn zij die zonder het goede van de naastenliefde zijn.

Bij Jesaja: *‘Jehovah zal Zion troosten en Hij zal haar woestijn stellen tot Eden en haar verlatenheid tot de tuin van Jehovah’*, (Jesaja 51:3).

Zion is daar de Kerk; de woestijn en de verlatenheid zijn het tekort aan en de onwetendheid omtrent het ware; Eden en de tuin Gods zijn de wijsheid en het inzicht.

De wijsheid en het inzicht wordt ook aangeduid met de tuin, in (Jesaja 58:11; 61:11; Jeremia 31:12; Amos 9:14; Numeri 24:6).

De mens van de Kerk is ook zoals een tuin ten aanzien van het inzicht, wanneer hij in het goede van de liefde is uit de Heer, omdat de geestelijke warmte die hem levend maakt, de liefde is en het geestelijk licht het inzicht daaruit is; dat vanuit die twee: de warmte en het licht, de tuinen in de wereld bloeien, is bekend; evenzo in de hemel; in de hemel verschijnen paradijselijke tuinen met vruchtdragende bomen volgens de wijsheid van hen vanuit het goede van de liefde uit de Heer; en rondom hen die in het inzicht zijn en niet in het goede van de liefde, verschijnt niet een tuin, maar gras; maar rondom hen die in het van de naastenliefde gescheiden geloof zijn, zelfs niet eens gras, maar zand.

91. En aan de engel van de Kerk van die van Smyrna schrijf, betekent tot hen en over hen die in de goede dingen ten aanzien van het leven zijn, maar in de valse dingen ten aanzien van de leer.

Dat die onder de Kerk van die van Smyrna worden verstaan, blijkt uit de dingen die aan haar geschreven zijn, in de geestelijke zin verstaan.

92. Deze dingen zegt de Eerste en de Laatste, betekent de Heer, dat Hij alleen God is.

Dat de Heer Zich de Eerste en de Laatste en verder de Aanvang en het Einde en de Alfa en de Omega en Die is en Die was en Die komen zal noemt, zie (Openbaring 1:4,8,11,17) en wat dit betekent, eerder in de nrs. 13,29-31,38,57), waar blijkt dat daaronder eveneens wordt verstaan dat Hij alleen God is.

93. Die dood is geweest en leeft, betekent dat Hij in de Kerk is veronachtzaamd en Zijn Menselijke niet als God is erkend, terwijl Hij toch ten aanzien van Zijn Menselijke ook alleen het Leven is en uit Hem alleen het eeuwige Leven is.

Dat deze dingen onder die woorden worden verstaan, zie de nrs. 58-60, waar die ontvouwd zijn.

Dat deze en de hieraan voorafgaande dingen worden gezegd, is omdat het voornaamste valse van hen die met deze Kerk worden beschreven, is dat zij het Goddelijk Menselijke van de Heer niet erkennen en daarom niet tot Hem gaan.

94. Ik ken uw werken; dat dit betekent dat de Heer alle innerlijke en uiterlijke dingen van hen tegelijk ziet, staat vast uit wat eerder in nr. 76 is ontvouwd; hier, dat Hij ziet dat zij in de valse dingen zijn en toch ten aanzien van het leven in de goede dingen, waarvan zij geloven dat het de goede dingen van het leven zijn, terwijl zij het toch niet zijn.

95. En verdrukking en behoefte, betekent dat zij in de valse dingen zijn; en de behoefte kennen, betekent zien dat zij niet in de goede dingen zijn; van verdrukking wordt immers in het Woord gesproken met betrekking tot de valse dingen, zoals eerder in nr. 33 en van behoefte met betrekking tot de niet goede dingen; de geestelijke behoefte is ook niets anders; meermalen leest men in het Woord ‘arm en behoeftig’ en in de geestelijke zin wordt onder de arme degene verstaan die niet in de ware dingen is en onder de behoeftige degene die niet in de goede dingen is.

Er worden ook deze woorden aan toegevoegd: ‘Doch gij zijt rijk’, maar tussen haakjes en wel omdat zij in sommige handschriften zijn weggelaten.

96. En de lastering van degenen die zeggen dat zij Joden zijn en zijn het niet, betekent de valse bewering dat bij hen de goede dingen van de liefde zijn, terwijl die er toch niet zijn. De lastering betekent hier de valse bewering; met de Joden worden niet de Joden aangeduid, maar zij die in het goede van de liefde zijn en abstract genomen de goede dingen van de liefde; vandaar wordt met de ‘lastering van degenen die zeggen dat zij Joden zijn en zijn het niet’ de valse bewering aangeduid dat bij hen de goede dingen van de liefde zijn, terwijl die er toch niet zijn.

Dat onder de Joden degenen worden verstaan die in het goede van de liefde zijn, is omdat onder Jehudah in de hoogste zin in het Woord de Heer wordt verstaan ten aanzien van het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde en onder Israël de Heer ten aanzien van het Goddelijk ware van de Goddelijke Wijsheid; vandaar worden met de Joden degenen aangeduid die in het goede van de liefde uit de Heer zijn en met Israël degenen die in de Goddelijke ware dingen uit de Heer zijn; dat die onder de Joden worden verstaan, kan vaststaan uit vele plaatsen daar, die verderop in nr. 350 zullen worden aangevoerd; zie ook enige vermeldingen in het werk [‘de Leer van het Nieuwe Jeruzalem aangaande de Gewijde Schrift’](#), nr. 51.

Dat onder de Joden abstract genomen de goede dingen van de liefde worden verstaan, is omdat de geestelijke zin los is van personen, zie eerder de nrs. 78, 79.

Wie niet weet, dat onder de Joden in het Woord degenen worden verstaan die van de hemelse Kerk van de Heer zijn, dus zij die in de liefde tot Hem zijn, kan daardoor zeer misleid worden wanneer hij het Woord bij de profeten leest, zie hierna nr. 350.

97. Maar een synagoge des satans, betekent omdat zij in de valse dingen ten aanzien van de leer zijn.

Synagoge wordt gezegd, omdat de Joden genoemd zijn en omdat dezen in synagogen leerden, wordt met de synagoge de leer aangeduid; en omdat onder de satan de hel wordt verstaan vanuit hen die in de valse dingen zijn, wordt daarom gezegd een synagoge van de satan. De hel wordt duivel en satan genoemd en onder de hel die duivel wordt genoemd, worden degenen daar verstaan die in de boze dingen, eigenlijk die in de eigenliefde zijn; en onder de hel die satan wordt genoemd, worden degenen verstaan die daar in de valse dingen zijn, eigenlijk zij die in de trots van het eigen inzicht zijn.

Dat die hellen satans en duivels worden genoemd, is omdat allen die daarin zijn, duivels en satans worden genoemd.

Hieruit nu kan vaststaan dat daarmee dat zij een synagoge van de satan zijn, wordt aangeduid dat zij ten aanzien van de leer in de valse dingen zijn.

Maar omdat hier wordt gehandeld over hen die in het goede ten aanzien van het leven zijn, maar in valse dingen ten aanzien van de leer en zij niet anders weten dan dat zij in het goede zijn en ook dat de valse dingen van hen ware dingen zijn, daarom zal iets over hen worden gezegd.

Al het goede van de eredienst wordt door de ware dingen gevormd en al het ware wordt gevormd uit het goede en daarom is het goede zonder het ware het goede niet, noch is het ware zonder het goede het ware; zij verschijnen weliswaar in de uiterlijke vorm alsof zij het zijn, maar toch zijn zij het niet.

De verbinding van het goede en het ware wordt het hemels huwelijk genoemd; daar vanuit is de Kerk bij de mens en is de hemel bij hem; indien dus valse dingen in plaats van ware dingen zijn bij de mens, dan doet hij het goede van het valse, maar dit is niet het goede; immers, het is of een farizeïsch, of een op verdienste gericht, of een aangeboren natuurlijk goede.

Maar laten enige voorbeelden volgen ter toelichting.

Wie in dit valse is, dat hij gelooft het goede vanuit zichzelf te doen, omdat hij het vermogen heeft om het goede te doen, diens goede is niet het goede, omdat hijzelf daarin is en niet de Heer.

Wie in dit valse is, dat hij het goede dat het goede is, kan doen zonder de erkenning wat het boze bij hem is, dus zonder boetedoening, deze doet, als hij het goede doet, niet het goede, omdat hij zonder de boetedoening in het boze is.

Wie in dit valse is, dat het goede hem van de boze dingen zuivert en niet iets weet over de boze dingen waarin hij is, die doet niet een ander dan een onecht goede, dat van binnen besmet is met de boze dingen van hem.

Wie in dit valse is, dat er verscheidene goden zijn en zich daarin bevestigt, het goede dat hij doet, is een verdeeld goede en een verdeeld goede is niet het echte goede.

Wie in dit valse is dat hij gelooft dat het Goddelijke in het Menselijke van de Heer niet is zoals de ziel in het lichaam, die kan niet het goede vanuit Hem doen en het goede dat niet vanuit de Heer is, is niet het goede; het is immers tegen deze woorden van de Heer:

‘Zo iemand in Mij niet gebleven zal zijn en Ik in hem, die kan niet enige vrucht dragen; want zonder Mij kunt gij niet wat ook doen; zo iemand in Mij niet gebleven zal zijn, die is buiten uitgeworpen, zoals de verdorde rank en wordt in het vuur geworpen en verbrand’, (Johannes 15:4-6); evenzo in vele andere plaatsen; want het goede trekt zijn hoedanigheid uit de ware dingen en de ware dingen trekken hun ‘zijn’ uit het goede.

Wie weet niet, dat een Kerk geen Kerk is zonder leer en de leer zal leren hoe de mens over God en vanuit God zal denken en hoe hij zal handelen vanuit God en met God; en daarom zal de leer vanuit de ware dingen zijn; en volgens die handelen is dat wat het goede wordt genoemd; waaruit volgt, dat handelen overeenkomstig de valse dingen, niet het goede is.

Men gelooft, dat in het goede dat de mens doet, niet iets vanuit de ware of de valse dingen is, terwijl toch nergens anders vandaan de hoedanigheid van het goede is; zij hangen immers samen zoals de liefde en de wijsheid en eveneens zoals de liefde en de dwaasheid; het is de liefde van de wijze die het goede doet, maar de liefde van de dwaas die iets eenders doet in uiterlijke dingen, maar dat volstrekt oneender is in de innerlijke dingen; en daarom is het goede van de wijze zoals zuiver goud, maar het goede van de dwaas is zoals mest met eromheen goud.

98. Vrees niets van de dingen die gij zult lijden; dat dit betekent; wanhoop niet wanneer gij wordt bestookt door de boze dingen en aangevochten door de valse dingen, aangezien het bij

hen die in de goede dingen ten aanzien van het leven zijn en in de valse dingen ten aanzien van de leer, niet anders kan, blijkt uit wat nu volgt.

99. Zie, het zal zijn dat de duivel er vanuit u in de gevangenis zal werpen, betekent dat het goede van hun leven door de boze dingen, die uit de hel zijn, zal worden bestookt. Dat dit wordt aangeduid met in de gevangenis of in de kerker geworpen worden door de duivel, is omdat onder de duivel de hel wordt verstaan, waar degenen zijn die in de boze dingen zijn en zo abstract genomen het boze dat daar en daaruit is, nr. 97. Dat in de gevangenis of in de kerker gezonden worden, is bestookt worden, is omdat degenen die door de boze dingen vanuit de hel worden bestookt, zijn zoals de gebondenen in de kerker; zij kunnen immers alleen maar het boze denken, terwijl zij toch het goede willen; vandaar strijd en innerlijke benauwdheid, waaruit zij niet verlost kunnen worden, nauwelijks anders dan zij die geboeid zijn; de oorzaak ervan is de volgende, dat het goede van hen niet het goede is voor zoveel als het vastgebonden is met valse dingen; en voor zoveel als het vastgebonden is met valse dingen, is het boze daarmee verbonden; dit dus is het dat bestookt wordt. Maar die bestoking vindt niet plaats in de natuurlijke wereld maar in de geestelijke wereld, dus na de dood; het is mij gegeven dat bestoken van hen meermalen te zien; zij weelagen en zeggen dat zij het goede hebben gedaan en het goede willen doen, maar het nu niet kunnen door de boze dingen rondom.

Toch worden niet allen op dezelfde wijze bestookt; zij worden harder bestookt naarmate zij zich in de valse dingen hebben bevestigd; en daarom wordt gezegd: de duivel zal er vanuit u in de gevangenis werpen; dat de bevestiging van het valse schadelijk is, zie het werk [‘de Leer van het Nieuwe Jeruzalem aangaande de Gewijde Schrift’](#), nrs. 91-97.

In het Woord wordt met de gebondenen iets eenders aangeduid als hier door ‘in de gevangenis geworpenen’, zoals in deze plaatsen: *‘Ik zal u geven tot een verbond des volks, om uit te leiden vanuit de gevangenis de gebondenen en vanuit het huis van bewaring zij die in de duisternis zitten’*, (Jesaja 42:6,7; 49:8,9).

‘Jehovah heeft Mij gezonden om de gevangenen vrijheid te prediken en de gebondenen’, (Jesaja 61:1).

‘Door het bloed Uws verbonds zal Ik de gebondenen vanuit de kuil uitlaten’, (Zacharia (9:11). *‘God leidde uit de met boeien gebondenen’*, (Psalm 68:7).

‘Het gezucht van de gebondene zal vóór U komen’, (Psalm 79:11).

‘Om te horen het gezucht van de gebondene, om te openen voor de zonen des doods’, (Psalm 102:21).

‘Jehovah, die de gebondenen losmaakt’, (Psalm 146:7).

Dat onder de gebondenen in deze plaatsen niet gebondenen in de wereld worden verstaan, maar zij die gebonden zijn door de hel, dus door de boze en de valse dingen, is duidelijk.

Iets eenders wordt aangeduid met deze woorden van de Heer: *‘Ik ben in de gevangenis geweest en gij zijt niet tot Mij gekomen’*, (Mattheüs 25:43).

Aangezien de Heer diegenen uit de gevangenis uitleidt of van het bestoken bevrijdt, die in het goede ten aanzien van het leven zijn geweest, hoewel in de valse dingen ten aanzien van de leer, zegt Hij: ‘Vrees niets van de dingen die gij lijden zult’; en verder ‘zijt getrouw’, en ‘Ik zal u geven de kroon des levens’.

100. Opdat gij verzocht wordt, betekent door de valse dingen die tegen hen strijden.

Dat dit wordt aangeduid, is omdat alle geestelijke verzoeking een strijd is van de duivel en de Heer, wie hem zal bezitten; de duivel of de hel haalt de valse dingen van hem tevoorschijn en verwijt en verdoemt; de Heer echter de ware dingen en leidt uit de valse dingen weg en bevrijdt.

Deze strijd is het, die aan de mens verschijnt alsof die in hem was, omdat die is vanuit de boze geesten die bij hem zijn en deze wordt verzoeking genoemd.

Dat de geestelijke verzoeking niet iets anders is, weet ik uit ondervinding, omdat ik in mijn verzoeken de helsen gezien heb die ze binnenleiden en de invloeiing doorvatte uit de Heer, Die bevrijdde.

101. En gij zult een verdrukking hebben tien dagen, betekent dat dit een volle tijd zal duren, dat wil zeggen, zolang als zij in die valse dingen willen blijven.

De verdrukking hier betekent het bestoken, nrs. 33, 95; dus de verzoeking; en tien dagen betekenen de duur van die staat tot het volle; en daarom volgt ‘Zijt getrouw tot de dood toe’, waarmee de opneming en de erkenning van de waarheden wordt aangeduid, totdat door haar de valse dingen verwijderd en als het ware tenietgedaan zijn.

Dat tien dagen de duur van de staat tot het volle toe betekenen, is omdat dagen staten betekenen en tien het volle; tijden immers in het Woord betekenen staten, nr. 947 en de getallen voegen daaraan het hoedanige van de staten toe, nr. 10.

Aangezien tien het volle betekent, betekent het ook veel en velen en verder ook alles en allen, zoals uit deze volgende plaatsen kan vaststaan: ‘*De mannen die Mijn heerlijkheid hebben gezien, hebben Mij tienmaal verzocht*’, (Numeri 14:22).

Gij hebt Mij tienmaal schande aangedaan’, (Job 19:3).

‘Daniël werd tienmaal wijzer bevonden dan de sterrenwichelaars,’ (Daniël 1:20).

‘Tien vrouwen zullen het brood bakken in één oven’, (Leviticus 26:26).

‘Tien mannen vanuit alle tongen der natiën zullen de slip grijpen van de Judese man’, (Zacharia 8:23).

Omdat tien betekent vele dingen en eveneens alle dingen, worden daarom die dingen die op de tafels van de Tien Geboden door Jehovah werden geschreven, de Tien Woorden genoemd, (Deuteronomium 4:13; 10:4); de tien woorden zijn alle ware dingen, zij sluiten immers die in. En omdat tien allen en alle dingen betekent, heeft daarom de Heer het koninkrijk der hemelen vergeleken met tien maagden, (Mattheüs 25:1); en verder zei Hij in de gelijkenis ten aanzien van de edelman, dat hij aan zijn knechten tien mina’s gaf om handel te drijven, (Lukas 19:12-27).

Vele dingen worden ook aangeduid met de tien hoornen van het beest, opklimmende vanuit de zee, (Daniël 7:7); en met de tien hoornen en met de tien diademen op de hoornen, van het beest ook opklimmende vanuit de zee, (Openbaring 13:1); en verder met de tien hoornen van de draak, (Openbaring 12:3) en met de tien hoornen van het scharlaken beest, waarop de vrouw zat, (Openbaring 17:3,7,12); tien hoornen betekent veel macht.

Uit de betekenis van het getal tien, te weten het volle, kan men zien waarom het was ingesteld, dat het tiende deel vanuit alle inkomen aan Jehovah gegeven zou worden en door Jehovah aan Aharon en aan de Levieten, (Numeri 18:24,28; Deuteronomium 14:22); en verder waarom Abraham aan Melchizedek tienden gaf van alle dingen, (Genesis 14:18-20); daarmee immers werd aangeduid, dat zo alle dingen van hen uit Jehovah waren en geheiligd, (Maleachi 3:10).

Hieruit kan nu vaststaan dat met ‘tien dagen verdrukking’ wordt aangeduid dat de verzoeking een volle tijd zal duren, dat wil zeggen, zolang als zij in de valse dingen willen blijven; de valse dingen immers worden nooit van de mens weggenomen tégen zijn wil, maar mèt zijn wil.

102. Zijt getrouw tot de dood toe, betekent de opneming en de erkenning van de waarheden totdat de valse dingen verwijderd en als het ware tenietgedaan zijn.

Onder zijt getrouw tot de dood toe, wordt in de natuurlijke zin verstaan, dat zij van de trouw niet zullen afwijken tot aan het einde van het leven; maar in de geestelijke zin, dat zij de waarheden zullen opnemen en erkennen, totdat de valse dingen daardoor verwijderd en als het ware tenietgedaan zijn.

Deze zin is immers eigenlijk voor hen die in de geestelijke wereld zijn, voor wie er niet enige dood is en daarom wordt hier onder de dood het einde van hun verzoeking verstaan.

Gezegd wordt ‘totdat zij als het ware tenietgedaan zijn’, omdat de valse en de boze dingen bij de mens niet worden tenietgedaan, maar verwijderd en wanneer zij verwijderd zijn, schijnt het alsof zij zijn tenietgedaan, omdat de mens, nadat de boze en de valse dingen verwijderd zijn, in de goede en de ware dingen wordt gehouden door de Heer.

103. En Ik zal u geven de kroon des levens, betekent dat zij dan het eeuwige leven zullen hebben als prijs van de overwinning.

Omdat er gehandeld wordt over de verzoeken tot de dood toe, wordt gezegd dat hun de kroon des levens gegeven moet worden, zodanig als van de martelaren, die trouw tot aan de dood toe zijn geweest; en omdat de martelaren dit wensten, werd aan hen daarom na de dood kronen gegeven, waarmee de prijs van de overwinning werd aangeduid; zij verschijnen nog met hun kronen in de hemel, wat mij te zien is gegeven.

104. Die een oor heeft, hore wat de Geest aan de Kerken zegt; dat dit betekent dat degene die deze dingen verstaat, zal gehoorzamen aan de dingen die het Goddelijk Ware van het Woord leert aan hen die vanuit de Nieuwe Kerk, namelijk het Nieuwe Jeruzalem, zullen zijn, blijkt uit wat eerder in nr. 87 is ontvouwd, waar eendere dingen staan.

105. Die overwint, dat dit betekent die strijdt tegen de boze en de valse dingen en hervormd wordt, blijkt uit de ontvouwingen in nr. 88, waar eendere dingen staan.

106. Zal van de tweede dood niet beschadigd worden, betekent dat zij daarna niet zullen bezwijken door de boze en de valse dingen uit de hel.

Onder de eerste dood wordt de dood van het lichaam verstaan en onder de tweede dood de dood van de ziel, namelijk de verdoemenis, zie verderop de nrs. 853, 873; en omdat met ‘Zij getrouw tot de dood toe’ wordt aangeduid, dat zij de waarheden zullen erkennen totdat de valse dingen door die verwijderd zijn, nr. 102, zo volgt dat met ‘zal van de tweede dood niet beschadigd worden’ wordt aangeduid dat zij daarna niet zullen bezwijken door de boze en de valse dingen uit de hel; daardoor immers worden zij aan de verdoemenis onttrokken.

107. En aan de engel van de Kerk in Pergamus schrijf, betekent tot hen en over hen, die het al van de Kerk stellen in de goede werken, en niet iets in de ware dingen van de leer.

Dat die onder de Kerk van Pergamus worden verstaan, blijkt uit de dingen die aan haar zijn geschreven, verstaan in de geestelijke zin.

Maar over dezen moet iets vooraf worden gezegd, opdat men zal weten wie zij zijn in de Kerk en hun hoedanigheid: er zijn twee soorten van mensen, vanuit wie de christelijke Kerk heden voor het merendeel bestaat: de ene soort maken diegenen uit die in de werken-alleen en in geen ware dingen zijn; de tweede degenen die in de eredienst-alleen zijn en niet in de werken, noch in de ware dingen; over de eerstgenoemde soort wordt hier gehandeld, over de laatstgenoemde in de dingen die geschreven zijn aan de Kerk in Sardis, nr. 154 e.v..

Zij die in de werken-alleen en in geen ware dingen zijn, zijn zoals degenen die handelen en niet verstaan; en daden zonder verstand zijn onbeziel; zij verschijnen voor de engelen zoals uit hout gesneden beelden en zij die verdienste in hun werken hebben gesteld, zoals die gesneden beelden, naakt zonder een bedekking over de schaamdelen; zij verschijnen ook zoals schapen zonder wol en zij die verdienste in de werken stellen, zoals schapen met drek overdekt; alle werken immers gebeuren uit de wil door het verstand en in het verstand ontvangen zij het leven en tevens klederen; vandaar is het dat die werken, zoals gezegd, voor de engelen als onbeziel en naakt verschijnen.

108. Deze dingen zegt Hij Die het tweesnijdend scherp slagzwaard heeft, betekent de Heer ten aanzien van de ware dingen van de leer vanuit het Woord, waardoor de boze en de valse dingen worden verstrooid.

In het voorafgaande hoofdstuk werd, waar de Zoon des Mensen wordt beschreven, namelijk de Heer ten aanzien van het Woord, gezegd dat er gezien werd dat vanuit Zijn mond een tweesnijdend scherp slagzwaard uitging, vers 16; dat daarmee de verstrooiing van de valse dingen wordt aangeduid door het Woord en door de leer daaruit, uit de Heer, zie eerder in nr. 52.

Dit wordt gezegd tot hen en over hen, die het al van de Kerk stellen in de werken-alleen en niet iets in de ware dingen van de leer; en omdat dezen de ware dingen van de leer nalaten of geringschatten, en die toch noodzakelijk zijn, wordt tot hen in wat volgt, gezegd: *‘Kom tot inkeer; en zo niet; Ik zal u snellijk komen en zal met hen strijden met het slagzwaard Mijns monds’*, (Openbaring 2:16).

109. Ik ken uw werken; dat dit betekent dat de Heer alle innerlijke en uiterlijke dingen van hen tegelijk ziet; zie eerder nr. 76, waar het is ontvouwd; hier, dat de Heer ziet dat zij in de werken-alleen zijn en niet in de leerstellige dingen.

110. En waar gij woont, waar de troon des satans is, betekent hun leven in de donkerheid. Dat onder de satan de hel wordt verstaan vanuit hen die in de valse dingen zijn, zie eerder in nr. 97; en in de valse dingen zijn, is in geestelijke donkerte zijn; de geestelijke donkerheid, de schaduw des doods en de duisternissen, zijn niets anders dan de staat van degenen in de hel die in de valse dingen zijn van het boze en daarom worden de valse dingen in het Woord daarmee beschreven; waaruit kan vaststaan, dat met de troon des satans louter donkerheid wordt aangeduid.

Maar hier wordt onder de donkerheid niet verstaan dat zij in louter valse dingen zijn, maar dat zij in geen ware dingen van de leer zijn; de ware dingen immers van de leer die vanuit het Woord zijn, zijn in het licht; vandaar is ‘niet in de ware dingen zijn’ niet in het licht zijn, dus in de donkerheid; dat de ware dingen in het licht van de hemel zijn, zie men in het werk [‘Hemel en Hel’](#), nrs. 126-140; en in het werk [‘de Leer van het Nieuwe Jeruzalem aangaande de Gewijde Schrift’](#), ns. 73, 104-113.

In het Woord wordt op vele plaatsen gehandeld over hen die in de duisternissen, in de schaduw des doods en in de donkerheid zijn, en van wie de Heer de ogen zal openen en onder hen worden de heidenen verstaan die in de goede werken zijn geweest, maar niet in enige ware dingen, omdat zij de Heer niet gekend, noch het Woord hebben gehad; volslagen eender aan hen zijn degenen in de christelijke wereld die in de werken-alleen en in geen ware dingen van de leer zijn en daarom zijn zij niet anders dan heidenen te noemen; zij kennen weliswaar de Heer, maar toch gaan zij niet tot Hem en zij hebben het Woord, maar toch zoeken zij daar de ware dingen niet op.

Met ‘kennen waar gij woont’ wordt aangeduid weten hoedanig iemand is, aangezien in de geestelijke wereld eenieder woont volgens de hoedanigheid van zijn aandoening.

Hieruit kan vaststaan, dat met ‘gij woont waar de troon des satans is’ een leven van het goede in de donkerheid wordt aangeduid.

De satanische geesten hebben ook macht in de geestelijke wereld door hen die in de werken-alleen zijn, maar zonder hen in het geheel geen enkele macht; zij binden hen immers aan zich aan, als een van de satans slechts tegen hen zegt: Ik ben uw naaste en daarom moeten mij goede diensten worden betoond; en wanneer zij dit hebben gehoord, treden zij naderbij en verlenen hulp, zonder te onderzoeken wie en hoedanig zo iemand is, omdat zij de ware dingen niet hebben en alleen door de ware dingen wordt de een van de ander onderkend; dit wordt eveneens aangeduid met ‘gij woont waar de troon des satans is’.

111. En gij houdt Mijn naam en gij hebt Mijn geloof niet verloochend, betekent terwijl zij toch godsdienst hebben en een eredienst volgens die en eveneens het Woord erkennen, dat het de Goddelijke Waarheid is.

Dat onder de naam van Jehovah of van de Heer wordt verstaan alles waardoor Hij vereerd wordt, dus het al van de godsdienst, zie nr. 81; hier dus dat zij godsdienst hebben en volgens de godsdienst een eredienst; onder het geloof wordt hier niet het geloof verstaan zoals het geloof heden in de Kerk is, maar de Goddelijke Waarheid, aangezien het geloof is van het ware en het ware is van het geloof; niet wordt iets anders onder het geloof verstaan in de hemel, noch iets anders onder het geloof Gods in het Woord; vandaar is het, dat geloof en waarheid in de Hebreeuwse taal één en hetzelfde woord zijn namelijk ‘amuna’; omdat nu onder het geloof Gods de Goddelijke Waarheid wordt verstaan en het Woord het Goddelijk Ware zelf is, is het duidelijk dat onder ‘gij hebt Mijn geloof niet verloochend’, wordt verstaan dat zij erkennen dat het Woord de Goddelijke Waarheid is.

112. Ook in de dagen in welke Antipas was, Mijn trouwe martelaar, die gedood is bij ulieden waar de satan woont, betekent wanneer alle waarheid door de valse dingen in de Kerk is uitgeblust.

Met de martelaar wordt de belijdenis van de waarheid aangeduid, iets eenders als met de getuige eerder in de nrs. 6, 16, omdat martelaar en getuige in de Griekse taal één en hetzelfde woord zijn; dat hij met name Antipas wordt genoemd, is vanuit de geestelijke taal of die van de engelen.

Aangezien met Antipas de martelaar, de belijder van de waarheid en abstract genomen de waarheid zelf wordt aangeduid, is het duidelijk dat met ‘in de dagen in welke Antipas was, Mijn trouwe martelaar, die gedood is bij ulieden waar de satan woont’, wordt aangeduid wanneer de waarheid door de valse dingen in de Kerk is uitgeblust.

Dat onder de satan de hel wordt verstaan, waar en vanwaar de valse dingen zijn, zie nr. 97.

113. Maar Ik heb enkele dingen tegen u; dat dit betekent dat tegen hen deze dingen zijn die volgen, blijkt zonder ontvouwing.

114. Dat gij daar hebt die houden de leer van Balaâm, die Balak leerde een aanstoot te werpen vóór de zonen Israëls om dingen van de afgodenoffers te eten en te hoereren, betekent dat onder hen degenen zijn die huichelachtige werken doen, waardoor de eredienst van God in de Kerk wordt bezoedeld en verechtbreukt.

Dat onder deze dingen degenen worden verstaan die werken doen waardoor de eredienst wordt bezoedeld en verechtbreukt, blijkt uit de historische zaken in het Woord met betrekking tot Bileam en Balak, de koning van Moab; Bileam immers was een huichelaar en een tovenaar, want hij sprak vanuit Jehovah goed over de zonen Israëls en toch koesterde hij het in zijn hart om hen te verderven en verdoemde hij hen ook door de aan Balak gegeven raad; waaruit blijkt, dat zijn werken huichelachtig waren; dat hij een tovenaar is geweest, leest men in, (Numeri 22:7; 24:1; Jozua 13:22).

Dat hij ten gunste van de zonen Israëls sprak, door hen te zegenen, (Numeri 23:7-15, 18-24; 24:5-9, 16-19; maar dat hij dit sprak vanuit Jehovah, (Numeri 23:5, 12, 16; 24:13); dat hij het in zijn hart koesterde om hen te verderven en hen ook verdoemde door de aan Balak gegeven raad, (Numeri 31:16); de raad die hij had gegeven, (Numeri 25:1, 9, 18).

Dit was de aanstoot die hij de zonen Israëls voorwierp, waarover het volgende: in Sittim ving het volk aan te hoereren met de dochters van Moab en zij riepen het volk tot de slachtoffers van haar goden; het volk at en kromde zich in voor haar goden; vooral bond het zich Baal Peor aan; daarom werden van Israël vierentwintigduizend gedood, (Numeri 25:1-3, 9, 18); met de zonen Israëls wordt de Kerk aangeduid; met eten van haar slachtoffers wordt de toe-

eigening van het heilige aangeduid; en daarom wordt met het eten van de slachtoffers van andere goden, of het eten van dingen van de afgodenoffers, de bezoedeling en de ontwijding van het heilige aangeduid; met hoereren wordt aangeduid echtbreken en de eredienst verdraaien; dat met Moab en vandaar met zijn koning en met zijn dochters, ook degenen worden aangeduid die de eredienst bezoedelen en echtbreken, zie het werk '[Hemelse Verborgenheden](#)' te Londen uitgegeven, nr. 2468.

Hieruit blijkt nu dat de geestelijke zin van die woorden deze is.

115. Aldus hebt gij er ook die de leer der Nikolaïeten houden, hetgeen Ik haat, betekent dat onder hen er ook zijn die op verdienste gerichte werken doen.

Dat de werken van de Nikolaïeten de op verdienste gerichte werken zijn, zie nr. 86.

Bij degenen die het al van de Kerk en van het heil, in de goede werken en niet iets in de ware dingen van de leer stellen, namelijk degenen die onder de Kerk in Pergamus worden verstaan, zijn er die huichelachtige werken en ook die op verdienste gerichte werken doen, maar niet allen; en daarom wordt gezegd 'dat gij daar hebt die de leer van Bileam houden'; en verder 'hebt gij er ook die de leer van de Nikolaïeten houden'; en alle werken van de eredienst zijn of goed of op verdienste gericht of huichelachtig; en daarom wordt hier over de laatstgenoemde twee gesproken en over de goede werken na die, in wat volgt.

116. Kom tot inkeer, betekent dat zij zich mogen wachten voor die werken en de werken mogen doen die goed zijn.

Dat deze dingen worden aangeduid met tot inkeer komen, is omdat nu gehandeld is over de op verdienste gerichte en de huichelachtige werken, waarvoor degenen zich zullen wachten die het al van de Kerk en van het heil in de goede werken stellen en niet iets in de ware dingen van de leer, terwijl toch de ware dingen van de leer leren hoe en wat men moet willen en denken of moet liefhebben en geloven, opdat de werken goed zijn.

117. En zo niet, Ik zal u snellijk komen en Ik zal met hen strijden met het slagzwaard Mijnsmonds, betekent dat, indien niet, de Heer met hen zal strijden vanuit het Woord en hen overtuigen dat hun werken boos zijn.

Maar dit zie men eerder ontvouwd in nr. 108.

118. Die een oor heeft, hore wat de Geest aan de Kerken zegt; dat dit betekent dat degene die deze dingen verstaat, zal gehoorzamen aan de dingen die het Goddelijk Ware van het Woord leert aan hen die vanuit de Nieuwe Kerk zijn, namelijk het Nieuwe Jeruzalem, zullen zijn, blijkt uit wat eerder in nr. 87 is ontvouwd, waar eendere woorden staan.

119. Die overwint, dat dit betekent die strijdt tegen zijn boze en valse dingen en hervormd wordt, blijkt ook uit wat eerder in nr. 88 is ontvouwd.

120. Ik zal hem geven te eten van het weggeborgen manna, betekent de wijsheid en daarna de toe-eigening van het goede van de hemelse liefde in de werken en zo de verbinding van de Heer met hen die werken verrichten.

Onder het weggeborgen manna, dat degenen zullen hebben die in de goede werken zijn en tevens de ware dingen van de leer aan de werken toevoegen, wordt de verborgen wijsheid verstaan zodanig als diegenen hebben die in de derde hemel zijn; dezen immers zijn, omdat zij in de wereld in de goede werken en tevens in de ware dingen van de leer zijn geweest, in wijsheid boven de overige engelen, maar in een weggeborgen wijsheid; deze is immers aan hun leven ingeschreven en zo dus niet aan het geheugen; en daarom zijn zij zodanig, dat zij niet spreken over de ware dingen van de leer, maar die doen en zij doen die omdat zij die weten en ze eveneens zien wanneer zij daarover met anderen spreken.

Dat aan hen het goede van de liefde wordt toegeëigend en de Heer Zich verbindt met hen, die de ware dingen van de leer aan de goede werken toevoegen en zo hun wijsheid in hun goede dingen geeft en dat dit is ‘te eten geven van het weggeborgene manna’, kan vaststaan uit deze woorden van de Heer: *‘Het Brood Gods is Hij Die vanuit de hemel neerdaalt en aan de wereld het leven geeft; Ik ben het Brood des levens; uw vaders hebben het manna gegeten in de woestijn en zij zijn gestorven’*.

‘Dit is het Brood dat vanuit de hemel neerdaalt, opdat hij die daarvan eet, niet zal sterven: Ik ben het levende Brood, Die vanuit de hemel ben neergedaald; indien iemand van dit Brood eet, die zal leven tot in het eeuwige’, (Johannes 6:31-51); waaruit blijkt, dat de Heer Zelf het weggeborgene Manna is, dat in hun werken zal zijn, indien zij tot Hem alleen gaan; of men zegt de Heer, dan wel het goede van de hemelse Liefde of de Wijsheid van die Liefde; het is hetzelfde.

Maar dit is een verborgenheid die bezwaarlijk valt in iemands natuurlijke idee, zolang die oversluierd met een wolk uit wereldse dingen, maar zij valt wel daarin wanneer die idee het serene en het zonnige heeft, zoals over deze dingen kan worden gezien in het werk ‘de Wijsheid van de Engelen aangaande de Goddelijke Liefde en de Goddelijke Wijsheid’, van het begin tot het einde.

121. En Ik zal hem geven een witte keursteen, betekent de ware dingen die het goede begunstigen en zich daarmee verenigen.

De witte keursteen betekent dit, omdat in de oordelen de stemmen met keurstenen werden verzameld en met witte die stemmen die bevestigden; dat het de bevestigende ware dingen zijn die worden aangeduid, is omdat van wit wordt gesproken met betrekking tot de ware dingen, nrs. 167, 379; vandaar is het dat met de witte keursteen worden aangeduid de ware dingen die het goede begunstigen; dat zij ook verenigd zijn met het goede, is omdat het goede ze naar zich toehaalt en ze met zich verenigt; elk goede immers heeft het ware lief en verbindt een zodanig ware met zich als daarmee overeenkomt, vooral het goede van de hemelse liefde; dit verbindt het ware zo met zich, dat zij geheel en al één maken; vandaar is het dat zij de ware dingen zien vanuit het goede alleen.

Dezen worden verstaan onder hen die de wet aan hun harten hebben ingeschreven, over wie bij Jeremia: *‘Ik zal Mijn wet in het midden van hen geven en zal die op hun hart schrijven; en zij zullen niet langer, eenieder zijn gezet, of eenieder zijn broeder, leren door te zeggen: Leert Jehovah kennen; want eenieder zal Mij leren kennen’*, Jeremia 31:33,34).

Zodanig zijn allen die in de derde hemel zijn; zij spreken niet vanuit enig geheugen over de ware dingen, maar zien die helder als zij anderen over de ware dingen horen spreken, bovenal als zij het Woord lezen; de oorzaak hiervan is deze, dat zij in het huwelijk zelf van het goede en het ware zijn; zodanig worden diegenen in de wereld die alleen tot de Heer zijn gegaan en de goede werken hebben gedaan, omdat zij volgens de ware dingen van het Woord zijn; over hen zie men enige dingen in het werk ‘[Hemel en Hel](#)’, nrs. 25,26,270,271.

122. En in de keursteen een nieuwe naam geschreven, betekent dat zij zo het hoedanige van het goede zullen hebben zoals zij eerder niet hadden.

Dat de naam het hoedanige van een zaak aanduidt, zie nr. 81; hier daarom het hoedanige van het goede; al het hoedanige van het goede is vanuit de ware dingen daarmee verenigd; het goede immers zonder de ware dingen is zoals brood en spijs zonder wijn en water, welke niet voeden; en eveneens zoals een vrucht waarin geen sap is; zij verschijnen ook zoals bomen zonder bladeren, waaraan droge, van de herfst overgelaten, appels hangen; dit wordt ook verstaan onder deze woorden van de Heer: *‘Een elk zal met vuur gezouten worden en elk slachtoffer zal met zout gezouten worden; het zout is goed; indien echter het zout zoutloos wordt, waarmee zult gij het smakelijk maken; heb zout in uzelf’*, (Markus 9:49,50); het zout daar is het verlangen naar het ware.

123. Welke niemand kent dan die hem ontvangt, betekent dat aan niemand verschijnt omdat het aan hun leven is ingeschreven.

Dat de met het goede verenigde ware dingen bij hen niet aan het geheugen, maar aan hun leven zijn ingeschreven, zie de nrs. 121, 122; en datgene wat alleen aan het leven en niet aan het geheugen is ingeschreven, verschijnt aan niemand, zelfs niet aan hen, tenzij daarvanuit dat zij doorvatten of het waar is en wat het ware is, wanneer zij horen en lezen; de innerlijke dingen van hun gemoed zijn immers geopend tot aan de Heer; en omdat de Heer in hen is en Hijzelf alle dingen ziet, maakt Hij daarom dat zij zien zoals uit zich; niettemin weten zij vanuit hun wijsheid, dat zij de ware dingen niet uit zich zien, maar uit de Heer.

Hieruit kan nu vaststaan wat er wordt verstaan onder deze dingen: *'Ik zal hem geven te eten van het weggeborgen manna en Ik zal hem geven een witte keursteen en in de keursteen een nieuwe naam geschreven, welke niemand kent dan die hem ontvangt'*; waarmee kort samengevat wordt aangeduid, dat zij engelen van de derde hemel zullen zijn, indien zij het Woord lezen, daaruit de ware dingen van de leer putten en tot de Heer gaan.

124. En aan de engel van de Kerk in Thyatira schrijf, betekent tot hen en over hen die in het geloof vanuit de naastenliefde zijn en vandaar in de goede werken; en eveneens tot hen en over hen die in het van de naastenliefde gescheiden geloof zijn en vandaar in de boze werken. Dat deze beide worden beschreven door de Kerk van die van Thyatira, blijkt uit de dingen die aan haar geschreven zijn, in de geestelijke zin verstaan.

125. Deze dingen zegt de Zoon Gods, hebbende ogen zoals een vlam vuurs, betekent de Heer ten aanzien van de Goddelijke Wijsheid van de Goddelijke Liefde.

Dat dit wordt aangeduid, zie nr. 48 waar dit wordt ontvouwd.

126. En Zijn voeten blinkend koper gelijk; dat dit het Natuurlijk Goddelijk Goede betekent, staat vast uit wat eerder in nr. 49 is ontvouwd.

127. Ik ken uw werken; dat dit betekent dat de Heer alle innerlijke en uiterlijke dingen van hen tegelijk ziet, zie eerder in nr. 76, waar het is ontvouwd.

128. En naastenliefde en dienst, betekent de geestelijke aandoening, die de naastenliefde wordt genoemd en de werking ervan.

Dat de naastenliefde een geestelijke aandoening is, is omdat de naastenliefde de liefde jegens de naaste is en de liefde jegens de naaste is die aandoening; dat de dienst de werking ervan is, is omdat in het Woord 'dienaren' diegenen worden genoemd die de dingen uitvoeren die van de naastenliefde zijn; de mens die een vereerder van God is, wordt nu eens dienstknecht dan weer dienaar genoemd; en dienstknecht Gods wordt hij genoemd die in de ware dingen is en dienaar Gods hij die in de goede dingen is; de oorzaak hiervan is dat het ware aan het goede van dienst is en het goede het ware bedient; dat diegene een dienstknecht wordt genoemd die in de ware dingen is, zie eerder in nr. 3; dat echter diegenen een dienaar wordt genoemd die in het goede is, blijkt uit deze plaatsen: *'Gijlieden zult priesters van Jehovah worden genoemd, dienaren uws Gods'*, (Jesaja 61:6).

'Mijn verbond zal niet tevergeefs worden met de Levieten, Mijn dienaren', (Jeremia 33:21); zij worden dienaren genoemd, omdat de priesters de Heer uitbeeldden ten aanzien van Zijn Goddelijk Goede.

'Zegent Jehovah, al Zijn heirscharen, gij dienaren die Zijn wil doet', (Psalm 103:21,22).

'Jehovah maakt Zijn engelen geesten, Zijn dienaren een vlamvend vuur', (Psalm 104:4); de engelgeesten zijn zij die in de ware dingen zijn en de engeldienaren zij die in de goede dingen zijn; het vlamvende vuur betekent ook het goede van de liefde.

.....
‘Jezus zei: Zo wie zal willen groot zijn, die moet uw dienaar zijn en zo wie zal willen de eerste zijn, die moet uw dienstknecht zijn’, (Mattheüs 20:26,27; 23:11,12); dienaar wordt daar gezegd van het goede en dienstknecht van het ware.

Iets eenders wordt met bedienen en dienst aangeduid, bij (Jesaja 61:6; Johannes 12:26; Lukas 12:37) en elders.

Hieruit blijkt dat met naastenliefde en dienst, de geestelijke aandoening en de werking ervan wordt aangeduid; het goede immers is van de naastenliefde en het ware is van het geloof.

129. En geloof en uw lijdzaamheid, betekent de waarheid en de ijver om haar te verwerven en te leren.

Dat het geloof de waarheid betekent, zie nr. 111 en dat dan de lijdzaamheid betekent de ijver en de arbeid om haar te verwerven en te leren volgt daaruit.

130. En de laatste zijnde meer dan de eerste, betekent de aanwassing ervan vanuit de geestelijke aandoening van het ware, welke de naastenliefde is.

Onder ‘de werken, de laatste meer dan de eerste’ worden alle dingen van hun naastenliefde en geloof verstaan, want deze zijn de innerlijke dingen waar vanuit de werken zijn, nrs. 73, 76, 94; deze aanwassing vinden plaats wanneer de naastenliefde op de eerste plaats en het geloof op de tweede is, want de naastenliefde is de geestelijke aandoening van het goede te doen en daar vanuit is de geestelijke aandoening van het ware te weten; want het goede heeft het ware lief, zoals de spijs de drank; het wil immers gevoed worden en het wordt gevoed door de ware dingen; vandaar is het, dat zij die in de echte naastenliefde zijn, aanhoudende aanwassing van het ware hebben; dezen zijn het dus die worden aangeduid met ‘Ik ken uw werken, de laatste meer dan de eerste’.

131. Maar Ik heb enkele dingen tegen u, betekent dat deze dingen die volgen, hun tot een aanstoot kunnen zijn.

Nu volgt immers over het van de naastenliefde gescheiden geloof, dat aan hen die in het geloof vanuit de naastenliefde zijn, tot aanstoot kan zijn.

132. Dat gij toelaat de vrouw Jezabel, betekent dat er in de Kerk bij hen zijn, die het geloof scheiden van de naastenliefde en dat alleen zaligmakend maken.

Dat het van de naastenliefde gescheiden geloof onder de vrouw Jezabel wordt verstaan, blijkt uit wat nu volgt, als het door de geestelijke zin in een reeks wordt ontwikkeld en met dat geloof vergeleken wordt; de misdaden immers van Jezabel, de echtgenote van Achab, waren de volgende: dat zij heenging en Baäl diende en voor hem een altaar oprichtte in Samaria en een bos maakte, (1 Koningen 16:31-33).

Dat zij de profeten van Jehovah doodde, (1 Koningen 18:4,13).

Dat zij Elia wilde doden, (1 Koningen 19:1,2).

Dat zij met list door valse getuigen in te schuiven, aan Naboth de wijngaard wegnam en hem doodde, (1 Koningen 21:6,7) e.v..

Dat haar vanwege die misdaden door Elia werd voorzien, dat de honden haar zouden eten, (1 Koningen 21:23).

Dat zij uit het venster geworpen werd waar zij opgemaakt stond en dat van haar bloed gesprengd werd aan de wand en aan de paarden die haar vertraptten, (2 Koningen 9:30-34).

Aangezien alle historische evenzeer als de profetische dingen van het Woord de geestelijke dingen van de Kerk betekenen, dus ook deze dingen; dat deze dingen het van de naastenliefde gescheiden geloof betekenen, staat vast uit de geestelijke zin en dan uit de vergelijking; want met heengaan en Baäl dienen en hem een altaar oprichten en een bos maken, wordt aangeduid de begeerten van elk geslacht dienen, of wat hetzelfde is, de duivel, door niet te denken over enige boze begeerte, noch over enige zonde, zoals degenen doen die geen leer van de

naastenliefde en van het leven hebben, maar die van het geloof-alleen; met de profeten doden, wordt aangeduid de ware dingen van de leer vanuit het Woord vernietigen; met Elia willen doden, wordt aangeduid het Woord zelf eveneens vernietigen; met aan Naboth de wijngaard afnemen en hem doden, wordt aangeduid de Kerk zelf willen vernietigen, want de wijngaard is de Kerk; met de honden die haar aten, worden de begeerten aangeduid; met het neerwerpen vanuit het venster, het spatten van het bloed aan de wand en de vertrapping door de paarden, wordt de ondergang van hen aangeduid, want die afzonderlijke dingen duiden ook aan; het venster het ware in het licht, het bloed het valse, de wand het ware in laatsten, het paard het verstand van het Woord.

Daaruit kan men opmaken, dat die dingen, vergeleken met het van de naastenliefde gescheiden geloof, daarmee samenvallen, zoals nog meer kan vaststaan uit wat volgt in de Openbaring, waar over dat geloof wordt gehandeld.

133. Die zichzelf zegt een profetes te zijn, betekent en die het geloof maken tot de leer zelf van de Kerk en daarop alle theologie grondvesten.

Dat met de profeet in het Woord de leer van de Kerk wordt aangeduid, zie eerder in nr. 8; evenzo dus met de profetes.

Dat in de hervormde christelijke Kerk het geloof-alleen als enig middel van de zaliging is aanvaard en dat vandaar de werken van de naastenliefde als niet zaligmakend van het geloof zijn gescheiden, is bekend; vandaar is het, dat de gehele leer met betrekking tot de zaliging van de mens, die de theologie wordt genoemd, heden dat geloof is, dus de vrouw Jezabel.

134. Mijn dienstknechten te leren en te verleiden om te hoereren, betekent vanuit welk geloof het plaatsvindt dat de ware dingen van het Woord worden vervalst.

De dienstknechten van de Heer leren en verleiden, is diegenen leren en verleiden die in de ware dingen vanuit het Woord onderricht kunnen en willen worden; dat diegenen dienstknechten van de Heer worden genoemd die in de ware dingen zijn, zie eerder de nrs. 3,128; en met hoereren wordt aangeduid het Woord echtbreken en vervalsen; dat dit met hoereren wordt aangeduid, is omdat in de afzonderlijke dingen van het Woord het huwelijk van het goede en het ware is en dit huwelijk wordt verbroken, wanneer het goede wordt gescheiden en weggenomen van het ware; dat in de afzonderlijke dingen van het Woord het huwelijk van de Heer met de Kerk is en vandaar het huwelijk van het goede en het ware, zie het werk ‘de Leer van het Nieuwe Jeruzalem aangaande de Gewijde Schrift’, nrs. 80-90; daarvandaan is het dat met hoereren wordt aangeduid de goede dingen van het Woord echtbreken en de ware dingen van het Woord vervalsen; en omdat dit geestelijke hoererij is, worden daarom ook zij die vanuit de eigen rede het Woord hebben vervalst, na de dood, als zij in de geestelijke wereld komen hoereerders; en wat nog voor de wereld ligt verscholen, is dit, dat degenen die het geloof-alleen hebben bevestigd tot aan het buitensluiten van de werken van de naastenliefde toe, in de begeerte van de echtbreuk van een zoon met zijn moeder zijn; dat dezen in de begeerte van zo’n schandelijke echtbreuk zijn, is meermalen in de geestelijke wereld doorvat; onthoud dit en vors het na, na de dood en gij zult bevestigd worden; dit heb ik eerder niet durven onthullen, omdat het de oren kwetst.

Deze echtbreuk wordt aangeduid met de echtbreuk van Ruben met Bilha, de bijvrouw van zijn vader, (Genesis 35:22), want met Ruben wordt dat geloof aangeduid, waarom hij ook vervloekt werd door Israël, zijn vader en hem daarna het eerstgeboorterecht werd ontnomen; immers, Israël, zijn vader, zei toen hij over zijn zonen profeteerde, over Ruben: ‘Ruben, mijn eerstgeborene, gij, mijn sterkte en het beginsel van mijn krachten, licht zoals water, gij zult niet uitmunten, omdat gij uws vaders leger hebt beklommen; toen hebt gij ontwijld; hij heeft mijn sponde beklommen’, (Genesis 49:3,4); dat hem daarom het eerstgeboorterecht werd ontnomen: ‘*Ruben, de eerstgeborene Israëls; maar omdat hij zijn vaders sponde bezoedeld had, werd zijn eerstgeboorterecht gegeven aan de zonen van Jozef*’, (1 Kronieken 5:1).

Dat door Ruben werd uitgebeeld het ware vanuit het goede, of het geloof vanuit de naastenliefde en daarna het van het goede gescheiden ware, of het van de naastenliefde gescheiden geloof, zal men zien in de ontvouwing van, (Openbaring 7:5) zien.

Dat met de hoererijen de echtbrekingen van het goede en de vervalsingen van het ware in het Woord worden aangeduid, kan vaststaan uit deze plaatsen: *'Toen Jehoram Jehu zag, zei hij: Is het vrede, Jehu. Deze zei: Wat vrede, tot aan de hoererijen van uw moeder, Isabel en haar vele bezweringen'*, (2 Koningen 9:22); onder de hoererijen van Isabel worden niet deze of gene hoererijen verstaan, maar haar daden, waarover in nr. 132.

'Uw zonen zullen zeventig jaren weidende zijn in de woestijn en zullen uw hoererijen dragen', (Numeri 14:33).

'Ik zal de ziel uitroeien die acht geeft op de bezweerders en waarzeggers om die na te hoereren', (Leviticus 20:5,6).

'Niet moet een verbond gesloten worden met de inwoners des lands, opdat zij niet hoereren achter hun goden', (Exodus 34:15).

'Jeruzalem, gij hebt vertrouwd op uw schoonheid en hebt gehoereerd vanwege uw faam, dermate dat gij uw hoererijen hebt uitgestort over elke voorbijganger; gij hebt gehoereerd met de zonen van Egypte, uw naburen, groot van vlees en gij hebt uw hoererijs vermenigvuldigd.

Gij hebt gehoereerd met de zonen van Assur sedert er voor u geen verzadigdheid is, met wie gij hebt gehoereerd; gij hebt uw hoererijs vermenigvuldigd tot aan Chaldea toe.

Overspelige vrouw, onder haar man neemt zij de vreemden aan.

Allen gaven aan hun loonhoeren loon, doch gij hebt lonen gegeven aan allen, opdat zij van rondom tot u in uw hoererijen zouden komen en daarom loonhoer, hoor het woord van Jehovah', (Ezechiël 16:15,16,26,28,29,32,33,35) e.v..

Daar is Jeruzalem de Israëlitische en de Joodse Kerk; onder haar hoererijen worden de echtbrekingen en de vervalsingen van het Woord verstaan; en omdat in het Woord met Egypte de wetenschap van de natuurlijke mens wordt aangeduid en met Assur de redenering daaruit, met Chaldea de ontwijding van het ware en met Babel de ontwijding van het goede, wordt daarom gezegd dat zij met hen heeft gehoereerd.

'Twee vrouwen, dochters van één moeder, hebben gehoereerd in Egypte, in haar jeugd hebben zij gehoereerd; de ene heeft gehoereerd onder Mij en zij beminde de minnaren, de Assyriërs die nabij waren; zij gaf haar hoererijen op hen; evenwel verliet zij haar hoererijen in Egypte niet.

De andere verloor haar liefde meer dan zij en haar hoererijen boven de hoererijen van de zuster; zij deed tot de hoererijen toe, zij had de Chaldeeën lief; tot haar kwamen de zonen van Babel tot de bijligging der liefden en zij bezoedelden haar door hun hoererijs', (Ezechiël 23:2,3,5,7,8,11,14,16,17) e.v..

De twee dochters van dezelfde moeder zijn ook de Israëlitische en de Joodse Kerk; de echtbrekingen en vervalsingen daar worden in het Woord evenals hiervoor beschreven door hoererijen.

Evenzo in deze plaatsen: *'Gij hebt gehoereerd met vele gezellen; gij hebt het land ontwijd met uw hoererijen en uw boosheid; hebt gij gezien wat de afgekeerde Israëel gedaan heeft; zij ging heen op alle hoge berg en hoereerde; ook de trouweloze Juda ging heen en heeft gehoereerd; dermate dat zij van de stem van haar hoererijs het land heeft ontwijd; zij pleegde echtbreuk met steen en hout'*, (Jeremia 3:1,2,6,8,9).

En elders: *'Gaat om door de straten van Jeruzalem en zoekt of gij een man vindt die is doende gericht en zoekende de waarheid; toen Ik hen verzadigd had, hebben zij gehoereerd en zijn bij hopen gekomen in het huis van de loonhoer'*, (Jeremia 5:1,7).

'Uw echtbreuken, uw gehinnik, de snoodheid van uw hoererijs, uw verfoeiselen, op de heuvelen in het veld heb Ik gezien; wee u, Jeruzalem, gij zult niet rein worden', (Jeremia 13:27).

‘In de profeten van Jeruzalem heb Ik een verschrikkelijke verstoktheid gezien tot echtbreken en in leugen te gaan’, (Jeremia 23:14).

‘Zij hebben dwaasheid gedaan in Israël; zij hebben gehoereerd en zij hebben Mijn Woord in Mijn Naam leugenachtig gesproken’, (Jeremia 29:23).

‘Zij hebben tegen Mij gezondigd; Ik zal hun heerlijkheid in schande verkeren; zij hoereerden omdat zij Jehovah verlaten hebben; hoererij heeft hun hart in beslag genomen; uw dochters hoereren en uw schoondochters plegen echtbreuk’, (Hosea 4:7,10,11,13).

‘Ik ken Efraïm, dat hij stellig gehoereerd heeft en Israël bezoedeld is’, (Hosea 5:3).

‘In het huis Israëls heb Ik een schandelijke zaak gezien; daar heeft Efraïm gehoereerd en is Israël bezoedeld’, (Hosea 6:10); Israël is daar de Kerk en Efraïm het verstand van het Woord, waar vanuit en volgens welke de Kerk is; en daarom wordt gezegd *‘Efraïm heeft gehoereerd en Israël is bezoedeld’.*

Aangezien de Kerk het Woord had vervalst, werd aan de profeet Hosea bevolen zich een loonhoer tot echtgenote te nemen, al zeggende: *‘Neem u een vrouw der hoererijen en kinderen der hoererijen, omdat het land door te hoereren hoereert achter Jehovah’, (Hosea 1:2);* en ook, *‘bemin een vrouw, bemind van een genoot en een echtbreekster’, (Hosea 3:1).*

Aangezien de Joodse Kerk zodanig was, werd de Joodse natie daarom door de Heer een overspelig geslacht genoemd, (Mattheüs 12:39; 16:4; Markus 8:38) en *‘zaad des echtbrekers’,* bij (Jesaja 57:3); en bij Nahum: *‘Wee der stad der bloeden, gans in leugen, veelheid der doorboorden vanwege de veelheid der hoererijen der hoer, verkopende de natiën door haar hoererijen’, (Nahum 3:1,3,4).*

Aangezien Babylon meer dan de overigen in de christelijke wereld het Woord schendt en vervalst, wordt zij daarom de grote loonhoer genoemd en van haar wordt het volgende gezegd in de Openbaring: *‘Babylon heeft uit de wijn des toorns harer hoererij alle natiën gedrenkt’, (Openbaring 14:8).*

‘Babylon heeft uit de wijn der woede harer hoererij alle natiën gedrenkt en de koningen der aarde hebben met haar gehoereerd’, (Openbaring 18:3).

‘De engel zei: Ik zal u tonen het gericht der grote loonhoer, met welke de koningen der aarde gehoereerd hebben’, (Openbaring 17:1,2).

‘Hij heeft gericht de grote loonhoer, die de aarde verdorven heeft met haar hoererij’, (Openbaring 19:2).

Hieruit nu blijkt duidelijk dat echtbreken en hoereren betekenen de goede en de ware dingen van het Woord echtbreken en vervalsen.

135. En dingen der afgodenoffers te eten; dat dit betekent vandaar de bevuiling van de eredienst en de ontwijdingen, blijkt uit wat eerder in nr. 114 is ontvouwd; want degenen die de goede dingen echtbreken, eigenen zich onreine dingen toe en daardoor bevullen en ontwijden zij de eredienst.

136. En Ik heb haar tijd gegeven opdat zij tot inkeer zou komen van haar hoererij en zij is niet tot inkeer gekomen, betekent dat zij die zich in die leer bevestigd hebben, niet terugtreden, hoewel zij de tegengestelde dingen in het Woord zien.

Met terugtreden van hoererij, wordt hier aangeduid daarvan terugtreden het Woord te vervalsen; dat zij er de dingen zien die tegengesteld zijn aan hun leer, blijkt uit duizend plaatsen in het Woord, waar gezegd wordt dat de boze dingen geschuwd en de goede dingen gedaan moeten worden; en verder dat degenen die de goede dingen doen, in de hemel komen en die de boze dingen doen in de hel; en tevens dat het geloof zonder de werken dood en duivels is.

Men kan vragen: wat van het Woord hebben zij vervalst of waar hebben zij met het Woord gehoereerd?

Het antwoord is dat zij het gehele Woord hebben vervalst; het gehele Woord immers is niets anders dan de leer van de liefde tot de Heer en van de liefde jegens de naaste, want de Heer zegt ‘dat van de geboden aangaande die beide liefden de wet en de profeten afhangen’, (Mattheüs 22:40); er is in het Woord eveneens de leer van het geloof, maar niet van een zodanig geloof, maar van het geloof van de liefde.

137. Zie, Ik zal haar te bed werpen en die met haar boeleren, in een grote verdrukking, betekent dat zij zo overgelaten moeten worden in hun leer met de vervalsingen en dat zij zwaar bestookt moeten worden door de valse dingen.

Dat met het bed de leer wordt aangeduid, zal men aanstonds zien; dat met degenen die overspel plegen, de vervalsingen van het ware worden aangeduid, zie de nrs. 134, 136; en dat met de verdrukking de bestoking door de valse dingen wordt aangeduid, nrs. 33. 95. 101; vandaar met de grote verdrukking een zware bestoking.

Dat het bed de leer betekent, is vanuit de overeenstemming; want zoals het lichaam neerligt in zijn bed, zo ligt het gemoed in zijn leer; maar met het bed wordt de leer aangeduid die eenieder zich òf vanuit het Woord òf vanuit eigen inzicht verwerft, want daarin rust zijn gemoed en slaapt als het ware.

De bedden waarin men in de geestelijke wereld neerligt, zijn niet vanuit een andere oorsprong; daar heeft ieder een bed volgens het hoedanige van zijn wetenschap en inzicht; de wijzen hebben prachtige bedden, de onwijzen minderwaardige en de vervalsers smerige.

Dit wordt met het bed aangeduid bij Lukas: *‘Ik zeg u: In die nacht zullen twee in één bed zijn; de een zal aangenomen, de ander verlaten worden’*, (Lukas 17:34); dit over het Laatste Oordeel; twee in één bed, zijn twee in één leer, maar niet in een eender leven.

Bij Johannes: *‘Jezus zei tot de kranke: ‘Sta op, neem uw bed op en wandel; en hij nam zijn bed op en wandelde’*, (Johannes 5:8-12); en bij Markus: *‘Jezus zei tot de verlamde: Zoon, uw zonden zijn u vergeven; en Hij zei tot de schriftgeleerden: Wat is lichter, te zeggen: de zonden zijn u vergeven; of te zeggen: Sta op, neme uw bed op en wandel?’*

Toen zei Hij: Sta op, neem uw bed op en wandel; en hij nam het bed op en ging uit van hen’, (Markus 2:5,9,11,12); dat hier met het bed iets wordt aangeduid, is duidelijk, omdat Jezus zegt: Wat is lichter, te zeggen: de zonden zijn u vergeven, of te zeggen: neem uw bed op en wandel’.

Met het bed dragen en wandelen wordt aangeduid; de leer overdenken; zo wordt het in de hemel verstaan.

Met het bed wordt ook de leer aangeduid bij Amos: *‘Zoals de herder ontruikt aan de mond des leeuws, aldus zullen de zonen Israëls ontruikt worden, die wonen in Samaria, in de hoek van het bed en in het uiterste einde van de sponde’*, (Amos 3:12); in de hoek van het bed en in het uiterste einde van de sponde, is verder verwijderd van de ware en de goede dingen van de leer.

Met het bed en de sponde en met de legerstede, wordt elders iets eenders aangeduid, zoals in, (Jesaja 28:20; 57:2,7,8; Ezechiël 23:41; Amos 6:4; Micha 2:1; Psalm 4:4; Psalm 36:5; 41:4; Job 7:13; Leviticus 15:4,5).

Aangezien met Jakob in de profetische dingen van het Woord de Kerk ten aanzien van de leer wordt aangeduid, wordt er derhalve van hem gezegd *‘dat hij zich inkromde op het hoofd des beds’*, (Genesis 47:31); *‘dat hij, toen Jozef kwam, op het bed zat’*, (Genesis 48:2); *‘dat hij de voeten samenlegde op het bed en de geest gaf’*, (Genesis 49:33); aangezien met Jakob de leer van de Kerk wordt aangeduid, verscheen mij daarom enige malen, wanneer ik over Jakob nadacht, van boven naar voren een in bed liggende man.

138. Indien zij niet tot inkeer komt van haar werken; dat dit betekent indien zij niet ervan willen terugtreden, het geloof van de naastenliefde te scheiden en het Woord te vervalsen, kan vaststaan zonder verdere ontvouwing.

139. En haar zonen zal Ik door de dood ombrengen, betekent dat alle ware dingen vanuit het Woord bij hen in valse dingen verkeerd zullen worden.

Met de zonen worden in het Woord de ware dingen aangeduid; en in de tegengestelde zin de valse dingen; en daarom betekent de zonen doden, de ware dingen in valse dingen verkeren; zo immers vergaan zij; onder de gedoden en de doorboorden van Jehovah wordt ook niet iets anders verstaan; met haar zonen door de dood ombrengen, wordt ook verstaan de valse dingen van hen verdoemen.

Dat de zonen de ware dingen aanduiden en in de tegengestelde zin de valse dingen, is omdat in de geestelijke zin van het Woord onder de verwekkingen geestelijke verwekkingen worden verstaan, evenzo onder bloedverwantschappen en aanverwantschappen en dus onder de namen ervan, zoals: vader, moeder, zonen dochters, broeders, zusters, schoonzonen, schoondochters en de overigen; vanuit de geestelijke verwekking worden ook geen andere zonen en dochters geboren dan ware dingen en goede dingen; zie de nrs. 542,543.

140. Opdat alle Kerken het zullen leren kennen, dat Ik het ben die nieren en harten doorvors, betekent opdat de Kerk zal weten dat de Heer de hoedanigheid van het ware en het goede van eenieder weet.

Met de zeven Kerken wordt de algehele Kerk aangeduid, zoals eerder; en met de nieren en de harten doorvorsen, wordt aangeduid alle dingen zien die de mens gelooft en die hij liefheeft, hoedanig zijn ware en hoedanig zijn goede is; dat dit met de nieren en de harten doorvorsen wordt aangeduid, is vanuit de overeenstemming; het Woord immers bestaat in de letterlijke zin van het Woord uit louter overeenstemmingen; de overeenstemming is daarvandaan, dat evenals de nieren het bloed zuiveren van de onzuivere stoffen, die de urine-achtige worden genoemd en het hart het bloed zuivert van onreinheden, die vervuilingen worden genoemd, evenzo het ware van het geloof de mens zuivert van valsheden en het goede van de liefde van de boosheden.

Vandaar is het dat de Ouden de liefde en de aandoeningen ervan in het hart stelden en het inzicht en de doorvatting ervan in de nieren; zoals in het volgende uit het Woord kan vaststaan: ‘Zie, Gij verlangt de waarheid in de nieren en in het verborgene maakt Gij mij de wijsheid bekend’, (Psalm 51:8).

‘Gij bezit de nieren; mijn been was voor u niet verholen, als ik in het verborgene gemaakt ben’, (Psalm 139:13,15).

‘Mijn hart verbitterde zich en met mijn nieren prikkel ik mij, maar ik, dwaas, leer niet kennen’, (Psalm 73:21,22).

‘Ik Jehovah, doorvorsende het hart en beproevende de nieren en om eenieder te geven naar zijn wegen’, (Jeremia 17:10).

‘Gij zijt nabij in hun mond en verre van hun nieren; Jehovah, Gij zult mij zien en mijn hart beproeven’, (Jeremia 12:2,3).

‘Jehovah, Rechter der gerechtigheid, beproevende de nieren en het hart’, (Jeremia 11:20; 20:12).

‘Bevestig de gerechte, want Gij die de harten en de nieren beproeft zijt een gerechte God’, (Psalm 7:10).

‘Proef mij, Jehovah en verzoek mij, onderzoek mijn nieren en mijn hart’, (Psalm 26:2); met de nieren worden in deze plaatsen de ware dingen van het inzicht en het geloof aangeduid en met het hart het goede van de liefde en van de naastenliefde.

Dat het hart de liefde en de aandoeningen ervan betekent, zie het werk [‘de Wijsheid van de Engelen aangaande de Goddelijke Liefde en de Goddelijke Wijsheid’](#), nrs. 371-393.

141. En Ik zal eenieder geven naar zijn werken, betekent dat Hij eenieder geeft volgens de naastenliefde en het geloof ervan, welke in de werken zijn.

Dat de werken de samenhoudende dingen van de naastenliefde en van het geloof zijn en dat de naastenliefde en het geloof zonder de werken slechts zoals luchtspiegelingen zijn die verdwijnen na verschenen te zijn, zie nr. 76.

142. Tot ulieden echter zeg Ik en tot de overigen in Thyatira, zovelen als er deze leer niet hebben; dat dit betekent tot hen bij wie de leer is van het geloof gescheiden van de naastenliefde en tot hen bij wie de leer is van het geloof verbonden met de naastenliefde, blijkt uit wat eerder is gezegd, dus zonder ontvouwing.

143. En die de diepten des satans, zoals zij zeggen, niet hebben leren kennen, betekent die de innerlijke dingen van hen, die louter valse dingen zijn, niet verstaan.

Dat onder de satan de hel wordt verstaan vanuit degenen die in de valse dingen zijn en abstract genomen de valse dingen, zie nr. 97; vandaar wordt met de diepten van hem de innerlijke dingen van de van de naastenliefde gescheiden leer aangeduid, welke louter valsheden zijn; de diepten en de innerlijke dingen van die leer zijn die zaken die in hun boeken en in de voorlezingen in de scholen en vandaar in de predikingen worden overgeleverd; en hoedanig deze zijn, zie men wat aan het eerste hoofdstuk vooraf is gemeld, waar de leerstellingen van hen zijn aangevoerd; in het bijzonder daar over ‘de rechtvaardigmaking door het geloof en aangaande de goede werken’, waar vermeld wordt dat alleen geestelijken de verborgenheden van die leer kennen, maar niet de leken; en daarom worden laatstgenoemden voornamelijk verstaan onder hen die de diepten niet hebben leren kennen.

144. Ik leg op u niet een andere last, betekent dat zij zich mogen wachten voor hen.

De oorzaak hiervan is, dat zij hun valse dingen door redeneringen vanuit de natuurlijke mens bevestigen en door enige dingen vanuit het Woord, die zij vervalsen; hierdoor immers kunnen zij verleiden; zij zijn zoals slangen in het gras die de voorbijgangers bijten; of zoals verborgen vergiften die degenen die geen kwaad vermoeden, doden.

145. Evenwel, hetgeen gij hebt, behoudt dat totdat Ik kom, betekent dat zij die weinige dingen die zij vanuit de naastenliefde en het geloof vanuit het Woord weten, mogen behouden en daarnaar leven, totdat de Nieuwe Hemel en de Nieuwe Kerk in wording komt, hetgeen de Komst van de Heer is; dezen immers en geen anderen, nemen de dingen op die de leer van het Nieuwe Jeruzalem aangaande de Heer en de naastenliefde leert.

146. En die overwint en tot het einde toe Mijn werken bewaart, betekent die strijden tegen de boze en de valse dingen en hervormd worden en daadwerkelijk in de naastenliefde en het geloof daaruit zijn en daarin aanblijven tot aan het einde van het leven.

Dat overwinnen is strijden tegen de boze en de valse dingen, zie nr. 88; en dat de werken zijn de naastenliefde en het geloof daaruit in de daad, nr. 76,141; dat bewaren tot het einde toe, is daarin zijn en blijven tot aan het einde van het leven, is duidelijk.

147. Ik zal hem macht geven over de natiën, betekent dat zij bij zich de boze dingen die uit de hel zijn, zullen overwinnen.

Dat onder de natiën in het Woord degenen worden verstaan die in het goede zijn en in de tegengestelde zin degenen die in het boze zijn, dus abstract genomen: de goede en de boze dingen, zie nr. 483; hier dus wordt met macht geven over de natiën aangeduid, geven dat zij bij zich de boosheden uit de hel overwinnen.

148. En Hij zal hen regeren met een ijzeren roede, betekent door de ware dingen vanuit de letterlijke zin van het Woord en tevens door de redelijke dingen vanuit het natuurlijk schijnsel.

Dat deze dingen worden aangeduid met een roede of stuk van ijzer, is omdat met de roede of de stok in het Woord de macht wordt aangeduid en met het ijzer het natuurlijk ware, dus de natuurlijke zin van het Woord en tevens het natuurlijk schijnsel van de mens; in deze twee bestaat de macht van het ware.

Dat het Goddelijk Ware in de natuurlijke zin van het Woord, namelijk de letterlijke zin ervan, in zijn macht is, zie het werk '[de Leer van het Nieuwe Jeruzalem aangaande de Gewijde Schrift](#)', nrs. 37-49; de oorzaak hiervan is dat de zin van de letter is de basis, de samenhouder en het firmament van de geestelijke zin ervan, nrs. 27-36; en dat alle macht is in de laatste, die de natuurlijke dingen worden genoemd, zie het werk '[de Wijsheid van de Engelen aangaande de Goddelijke Liefde en de Goddelijke Wijsheid](#)', nrs. 205-221; dus in de natuurlijke zin van de letter van het Woord en in het natuurlijk schijnsel van de mens; deze dingen zijn dus de ijzeren roede, waarmee hij de natiën zal regeren, dat wil zeggen, de boze dingen die uit de hel zijn, zal overwinnen.

Eendere dingen worden met de ijzeren roede aangeduid in deze plaatsen: '*Gij zult de natiën verpletteren met een ijzeren roede, zoals een pottenbakkersvat zult Gij dezelve in stukken slaan*', (Psalm 2:9).

'De vrouw baarde de manlijke die alle natiën zal regeren met een ijzeren roede', (Openbaring 12:5).

'Vanuit de mond van Hem die op het witte paard zat, ging voort een scherp slagzwaard, opdat Hij daarmee de natiën zou slaan; Hij echter zal dezelve regeren met een ijzeren roede', (Openbaring 19:15).

'Jehovah zal de goddelozen slaan met de roede Zijns monds', (Jesaja 11:4).

149. Zij zullen evenals pottenbakkersvaten verbrijzeld worden, betekent zoals van geen enkele waarde.

Gezegd wordt pottenbakkersvaten omdat daarmee wordt aangeduid de dingen die van het eigen inzicht zijn, die alle vals en in zich van geen waarde zijn; zoals bij David:

'Gij zult de natiën verpletteren met een ijzeren roede, zoals een pottenbakkersvat zult Gij dezelve in stukken slaan', (Psalm 2:9).

150. Zoals ook Ik ontvangen heb van Mijn Vader, betekent dat zij dit zullen hebben uit de Heer, Die Zich, toen Hij in de wereld was, alle macht over de hellen vanuit Zijn Goddelijke dat in Hem was, heeft verworven.

Dat de Heer, toen Hij in de wereld was, door in Zich toegelaten verzoeken en tenslotte door de laatste ervan, wat het lijden aan het kruis was, de hellen onderworpen en Zijn Menselijke verheerlijkt heeft, zie het werk '[de Leer van het Nieuwe Jeruzalem aangaande de Heer](#)', nrs. 29-36; en verder eerder in nr. 67; waaruit kan vaststaan, dat 'ontvangen uit Zijn Vader' wil zeggen, uit het Goddelijke dat in Hem was; Hij zei immers dat de Vader in Hem is en Hij in de Vader; dat de Vader en Hij één zijn; en ook: de Vader die in Mij is; en meer uitspraken.

151. En Ik zal hem de morgenster geven, betekent het inzicht en de wijsheid dan.

Dat met de sterren de erkentissen van het goede en het ware worden aangeduid, zie eerder in nr. 51; en omdat daardoor het inzicht en de wijsheid is, worden die daarom met de morgenster aangeduid; dat er gezegd wordt de morgenster, is omdat het inzicht en de wijsheid aan hen uit de Heer zal worden gegeven wanneer Hij zal komen om de Nieuwe Kerk, namelijk het Nieuwe Jeruzalem, te instaureren, want Hij zegt: Hetgeen gij hebt, behoudt dat totdat Ik kom', vers 25, waarmee wordt aangeduid dat zij die weinige ware dingen mogen

behouden die zij weten over de naastenliefde en het geloof ervan vanuit het Woord en volgens die mogen leven, totdat de Nieuwe Hemel en de Nieuwe Kerk in wording komt en dit is de komst van de Heer, nr. 145.

Dat gezegd wordt de morgenster, komt omdat met de ochtend of de morgen de komst van de Heer wordt aangeduid, wanneer de Nieuwe Kerk komt; dat dit onder de morgen in het Woord wordt verstaan, blijkt uit het volgende: *‘Tot aan de avond en de morgen tweeduizenddriehonderd, dan zal het Heilige gerechtvaardigd worden; het gezicht van de avond en de morgen, is de waarheid’*, (Daniël 8:14,26).

‘Tot mij roepende vanuit Seïr: Wachter, wachter, wat is er van de nacht; de wachter zei: De morgen is gekomen en ook de nacht’, (Jesaja 21:11,12); met de avond en de nacht wordt de laatste tijd van de oude Kerk aangeduid en met de morgen de eerste tijd van de Nieuwe Kerk. *‘Het einde is gekomen, de morgen is gekomen over u, o inwoner des lands; zie, de dag is gekomen, de morgen is uitgegaan’*, (Ezechiël 7:6,7,10).

‘Jehovah in de morgen, in de morgen zal Hij Zijn gericht geven in het licht en er zal niet ontbreken’, (Zefanja 3:5).

‘God in het midden van haar; God zal haar helpen, wanneer de morgen aanbreekt’ (Psalm 46:6).

‘Ik heb Jehovah verwacht; mijn ziel verwacht de Heer van de zijde des wachters op de morgen, de wachters op de morgen, omdat met Hem zeer veel verlossing is en Hij zal Israël verlossen’, (Psalm 130:5-8) en elders; onder de morgen wordt in deze plaatsen de komst van de Heer verstaan, toen Hijzelf in de wereld kwam en een nieuwe Kerk instelde; evenzo nu; en omdat de Heer alleen aan hen die van Zijn Nieuwe Kerk zullen zijn het inzicht en de wijsheid geeft en alle dingen die de Heer geeft, Hijzelf zijn, omdat zij van Hemzelf zijn, zegt de Heer daarom dat Hijzelf de Morgenster is: *‘Ik ben de wortel en het geslacht Davids, de Blinkende en Morgenster’*, (Openbaring 22:16); Hij wordt ook de Morgen genoemd in Samuël:

‘De God Israëls heeft gezegd, tot mij heeft de Rots Israëls gesproken, Hij, zoals het Licht van de Morgen, een Morgen zonder wolken’, (2 Samuël 23:3,4).

152. Die ene oor heeft, hore wat de Geest aan de Kerken zegt, betekent dat hij die deze dingen verstaat, zal gehoorzamen aan de dingen die het Goddelijk Ware van het Woord leert aan hen die vanuit de Nieuwe Kerk, namelijk het Nieuwe Jeruzalem, zullen zijn, zoals eerder in nr. 87.

* * * * *

153.

Ik zal nu iets gedenkwaardigs aan het voorgaande toevoegen met betrekking tot het lot van diegenen na het overlijden, die zich in het geloof-alleen tot aan de rechtvaardigmaking toe, zowel naar de leer als naar het leven, hebben bevestigd.

1. Wanneer zij overleden zijn en ten aanzien van de geest herleven, wat gewoonlijk op de derde dag plaatsvindt nadat het hart heeft opgehouden te kloppen, verschijnen zij aan zichzelf in een eender lichaam als waarin zij eerder in de wereld waren, en wel zodanig dat zij niet anders weten dan dat zij in de vorige wereld leven; zij zijn echter niet in een stoffelijk lichaam maar in een geestelijk lichaam, dat voor hun zinnen, die ook geestelijk zijn, zoals stoffelijk verschijnt, hoewel het dit niet is.

2. Na enige dagen zien zij dat ze in een wereld zijn, waar verschillende gezelschappen zijn ingesteld en die de wereld der geesten wordt genoemd en midden tussen de hemel en de hel is; alle gezelschappen daar, die ontelbaar zijn, zijn op wonderbaarlijke wijze geordend

.....

volgens de natuurlijke aandoeningen, de goede zowel als de boze; de gezelschappen die geordend zijn volgens de goede natuurlijke aandoeningen, hebben verbinding met de hemel en de gezelschappen die geordend zijn volgens de boze aandoeningen hebben verbinding met de hel.

3. De nieuwelings-geest of de geestelijke mens, wordt begeleid en overgebracht naar verschillende gezelschappen, zowel goede als boze, en hij wordt ernaar onderzocht of hij door ware dingen wordt aangedaan, en hoe, dan wel of hij door valse dingen wordt aangedaan, en hoe.

4. Indien hij door ware dingen wordt aangedaan, wordt hij weggeleid uit de boze gezelschappen en binnengeleid in de goede gezelschappen, en daar eveneens in verschillende, totdat hij in het gezelschap komt dat met zijn natuurlijke aandoening overeenstemt; en daar geniet hij het goede dat met die aandoening overeenkomt, en dit gaat zo door totdat hij de natuurlijke aandoening aflegt en de geestelijke aantrekt, en dan wordt hij tot de hemel verheven. Echter, dit vindt alleen plaats met hen die in de wereld het leven van de naastenliefde en zo eveneens het leven van het geloof hebben geleefd, welk leven is dat zij in de Heer hebben geloofd en de boze dingen als zonden hebben geschuwd.

5. Maar zij die zich in het geloof zelfs tot aan de rechtvaardigmaking toe, en dat geloof-alleen naar leer en leven hebben bevestigd, worden, omdat zij niet door de ware dingen, maar door valse dingen worden aangedaan, en omdat zij de goede dingen van de naastenliefde, dus de goede werken, uit het midden van het heil hebben verworpen, weggeleid uit de goede gezelschappen en binnengeleid in de boze gezelschappen, en eveneens in verschillende, totdat zij komen in een gezelschap dat met de begeerten van hun liefden overeenstemt; want wie de valse dingen liefheeft, kan niet anders dan de boze dingen liefhebben.

6. Maar omdat zij in de wereld goede aandoeningen in de uiterlijke dingen hebben geveinsd, hoewel er in hun innerlijke dingen niet dan boze aandoeningen of begeerten waren, worden zij eerst bij beurten in de uiterlijke dingen gehouden en zij, die in de wereld over gezelschappen hadden gestaan, worden hier en daar in de wereld der geesten over gezelschappen aangesteld, in het geheel of voor een deel volgens de omvang van de ambten die zij hadden bekleed, maar omdat zij het ware niet liefhebben, noch rechtvaardigheid, noch verlicht kunnen worden totdat zij weten wat waar en rechtvaardig is, worden zij daarom na enige dagen afgezet. Ik heb gezien hoe dezen werden overgebracht van het ene gezelschap naar het andere, en overal aan hen een bestuurspost werd gegeven, maar hoe zij na korte tijd telkens weer werden afgezet.

7. Na herhaald te zijn afgedankt willen sommigen uit verveling, en durven anderen uit vrees voor het verlies van de goede naam, niet langer naar functies te dingen en daarom trekken zij zich terug en zitten er dan treurig bij; daarna worden zij weggeleid naar een eenzame plaats waar hutten staan die zij binnengaan; daar wordt hun enig werk te doen gegeven en naar gelang zij dat doen, ontvangen zij te eten, en indien zij het niet doen, lijden zij honger en ontvangen niets; daarom dwingt de noodzaak hen. Voedsel daar is eender aan de spijzen in onze wereld, maar ze zijn vanuit geestelijke oorsprong en worden vanuit de hemel uit de Heer gegeven aan allen volgens de nutten die zij doen; aan de luiaards wordt het niet gegeven, omdat zij onnuttig zijn.

8. Na enige tijd walgen zij van het werk en gaan dan de hutten uit; en als zij priesters zijn geweest, willen zij bouwen; terstond verschijnen er dan stapels gehouwen stenen, tegels, latten en planken van hout, verder ook stapels riet en biezen, leem, kalk en pek; wanneer zij

dit zien, ontbrandt in hen de lust tot bouwen en beginnen dan een huis te bouwen, door nu eens steen, dan weer hout, dan weer riet en dan weer klei te nemen; en zij leggen het ene ongeordend op het andere, maar in hun eigen ogen geordend.

Maar wat zij overdag bouwen, zakt 's nachts in elkaar; en de volgende dag halen zij de in elkaar gezakte rommel uit de puinhopen en bouwen weer opnieuw, en dit net zolang tot het hen verveelt.

De oorzaak dat dit gebeurt is, omdat zij valse dingen op elkaar hebben gestapeld om de zaliging door het geloof-alleen te bevestigen en die valsheden bouwen de Kerk niet op een andere wijze op.

9. Daarna gaan zij uit verveling weg en zitten eenzaam niets te doen; en omdat aan luiards geen voedsel vanuit de hemel wordt gegeven, zoals gezegd, beginnen zij honger te lijden en aan niets anders te denken dan hoe aan voedsel te komen en de honger te stillen.

Wanneer zij in deze staat zijn komen er enigen tot hen aan wie zij een aalmoes vragen, en dezen zeggen dan tegen hen: 'Waarom zit u hier zo niets te doen? Komt met ons mee in onze huizen, en wij zullen u werk te doen geven en eten geven'; dan staan zij blij op en gaan met hen mee naar hun huizen, en daar wordt aan eenieder zijn werk gegeven en wordt voor het werk te eten gegeven.

Maar omdat allen die zich in de valse dingen van het geloof bevestigd hebben, geen werken van goed nut, maar alleen van boos nut kunnen doen, doen zij die werken ook niet getrouw, maar alleen voor de schijn ter wille van eer of gewin; daarom verlaten zij hun werken en houden er slechts van om zich met anderen te onderhouden, te spreken, te wandelen en om te slapen en dan worden zij, omdat ze door hun meesters niet langer aan het werk gezet kunnen worden, daarom als onnutigen uitgeworpen.

10. Wanneer zij uitgeworpen zijn, worden hun ogen geopend en zien zij een weg die naar een bepaalde grot voert.

Wanneer zij daar zijn aangekomen, wordt een deur geopend en gaan zij naar binnen en vragen of daar te eten is en wanneer geantwoord wordt dat daar voedsel is, verzoeken ze daar te mogen blijven; en er wordt gezegd dat dit mag en dan worden zij binnengeleid en achter hen wordt de deur gesloten.

Dan komt de opzichter van de grot en zegt tegen hen: 'U kunt hier niet meer uitgaan; ziet uw metgezellen; iedereen werkt; en al naar zij arbeid verrichten, wordt aan hen voedsel vanuit de hemel gegeven; dit zeg ik u, opdat u dit weet.

De metgezellen zeggen eveneens: 'Onze opzichter weet voor welk werk eenieder geschikt is en legt aan allen dagelijks een zodanig werk op; op de dag dat u het afheeft, wordt u te eten gegeven, en indien het niet af is, wordt geen spijs gegeven, noch kleding; en indien iemand een ander boos doet, wordt hij naar een hoek van de grot geworpen, op een zeker bed van verdoemde stof, waar hij jammerlijk wordt gemarteld en dit net zolang tot de opzichter een teken van berouw bij hem ziet; dan wordt hij daaruit gehaald en wordt hem bevolen zijn werk te doen.

Er wordt hem ook gezegd dat het aan eenieder is geoorloofd om na zijn werk te wandelen, te praten en daarna te slapen; en hij wordt dieper de grot ingebracht, waar hoeren zijn, uit wie eenieder er zich een tot vrouw mag nemen, en het is bij straf verboden met elkaars hoeren te hoereren; uit zulke grotten, die niets anders zijn dan eeuwige tuchthuizen, bestaat de gehele hel.

Het werd mij gegeven er enige binnen te gaan en rond te zien, met het doel dat ik het bekend zou maken; allen daar verschenen als minderwaardigen en ook wist geen van hen wie en in welk ambt hij in de wereld was geweest.

De engel die bij mij was, zei mij dat deze in de wereld een bediende was geweest, deze een soldaat, deze een officier, deze een priester, deze een grootwaardigheidsbekleder, deze in

rijkdom was geweest en toch weten allen niet anders dan dat zij slaven en kornuiten van een zelfde slag zijn.

De oorzaak hiervan was, dat zij innerlijk eender zijn geweest, hoewel uiterlijk verschillend; en de innerlijke dingen vergezelschappen allen in de geestelijke wereld.

Zodanig is het lot van hen die het leven van de naastenliefde hebben verwijderd en vandaar dit in de wereld niet hebben geleefd.

Wat de hellen in het algemeen betreft, deze bestaan uit louter zulke grotten en tuchthuizen, maar andere waar de satans zijn en andere waar de duivels zijn.

Satans zijn zij die in valse dingen en vandaaruit in boze dingen zijn geweest en duivels zijn zij die in boze dingen en vandaaruit in valse dingen zijn geweest.

De satans verschijnen in het licht van de hemel zoals lijken en sommigen zwart als mummies en de duivels verschijnen in het licht van de hemel donkervurig en sommigen zwart als roet; maar allen, wat de aangezichten en de lichamen betreft, verschijnen monsterachtig; maar in hun eigen licht, dat gelijk is aan het licht van vurige kolen, verschijnen zij niet als monsters maar als mensen; dit is hun gegeven opdat zij in een gezelschap kunnen zijn.

Einde hoofdstuk 2